

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

XXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

nis eam omninò vidit posse expugnari, iuber ipsam quoquè duci ad mortem. Cum ergò eam accipientes milites eduxissent è ciuitate, & duxissent ad locum martyrii, circumstans magna multitudo, maximè autem mulierum, quæ erant claræ & insignes, acerbè plangebant & lamentabantur, & lugebant vltimum illum decessum. Illa autem vultu constanti & nequaquàm perterrito, petit tempus ad orationem. Quod ei concedunt milites. Illa verò cum & manus & animum ad cælos sustulisset, dixit: Domine Iesu Christe Deus meus, ago tibi gratias, quòd statuisti supra pedes meos, & direxisti gressus meos. & nunc extende palmas, quæ pro me in cruce fuerunt fauciata, & suscipe animam, quam sacrificauit pro te & tua confessione. Memento, Domine, quòd sumus caro & sanguis, & nè permittas, vt, quæ à me facta sunt per ignorantiam, in apertum proferant acres rerum nostrarum examinatores ante tuum terribile & incorruptum tribunal: sed quem pro te effudi sanguinem, eo meas maculas abluè. Da autem, vt hoc meum corpus, quod pro te fuit consecissum, non possit adspici ab ijs, qui quærunt: & qua prouidentia finxisti corda nostra, adspice ex alto sancto tuo Domine, ad hunc populum, qui te circumstetit, & deduc eos lumine tuè agnitionis. Da autem ijs quoque, qui per me inuocant sanctum tuum nomen, petitiones quæ sunt eis conducibiles, vt per omnia laudètur tua magnalia nunc & in secula. Cum sic precata esset, iussit milites facere, quod fuerat imperatum. Vnus autem ex eis stricto gladio beatum eius caput amputat vicelesimo quinto mensis Nouembris.

Precatio
martyris
sub mortè.

Caput ei
amputatur.

Pro sanguine
manat
lac.
Trásfertur
in montem
Sina ab An-
gclis.

Porro autem híc quoquè facit Deus aliquod miraculum, honorans suam martyrem, & ad effectum deducens illius preces. Nam qui aderant, viderunt lac fluxisse pro sanguine: & Angeli cum venerandum illius corpus composuissent, in ipso tempore consummationis, visi sunt deducere in montem Sina, ad gloriam patris & filij & spiritus sancti, Qui sunt vna diuinitas & regnum: Cui conuenit honor & potentia in secula seculorum, Amen.

VITA S. PATRIS NOSTRI ALYPII CIO-
NITAE, ID EST, QUI VITAM AGEBAT IN COLUMNA:
*qui fuit consummatus tempore Heracly Imperatoris Adrianopoli provincie
Paphlagonum. Habetur in Simeone Metaphraste, quinto tomo
Aloisij. Nos numerum capitum margi-
ni apposuimus.*

Nouèb. 26.
Cap. 1.

Plal. 77.

Cap. 2.
S. Alypii
patria.

Visio ma-
tris cũ vtero
gestantis.

Itè m alia.

I multi sèpè, qui vitam scripserunt sanctorum Patrum, innumerabiles traducendo ad æmulandam eorum vitæ rationem, eos affecerunt beneficio: quemadmodum non existimaremur iniusti fortè & inuidi, si tantam sancti spiritus virtutem mandaremus silentio? Scribat ergò ea quoquè à nobis, vt cognoscat generatio altera, filij qui nascentur, & annuncient ea filiis suis: vt spem suam in Deum collocent, & eandem, quam ipse, virtutem exerceant. Quamobrèm quoad eius à nobis fieri poterit, quæ apertè à diuina gratia in ipso sunt cognita, multis ea ostendemus.

Hic ergò Christi seruus Alypius, sicut multi homines sciunt, qui id & auditiõne didicerunt & experientia, habuit quidem patriam, si patria sit dicenda in terris, Adrianopolim, quæ est vna ciuitas regionis Paphlagonum: vitam autem, quæ omnium hominum superat viuendi rationem. Quem cum præsciussset & prædestinasset Dominus, ab ipso materno vtero ei benedixit, quibusdam visionibus & signis ostendens sui famuli ad diuiniora profectum & incrementum. Cum enim adhuc eum vtero gestaret mater, noctu visa est videre formosum agnum: in cuius cornibus duo pulchri accensi cerei, replebant domum lumine: qui non prius reuersus est ad suum locum, quàm in lucem prodierit natus infans, matre liberata à partus doloribus. Non multò post autem, quàm mater est enixa, ea in gratum somnum est resoluta: & rursus videt in somnijs publicè è sua ciuitate populum in

in hymnis & canticis & supplicationibus venientem vsque ad suum infantem, & eum tanquam sacrosanctum & diuum quempiam, adorantem. Hæc matris fidelis spectacula eam compunxerunt, vt ad piam veniret cogitationem. Nam cum coniunx iam ex hac vita migrasset, & rotos tres annos non fuisset superstes filio, qui ex eo fuerat susceptus, ipsa pulchrè statuit soli Deo viuere & filio: & decetero suum corpus potius obsignare Christo, quam probro se afficere, si ad secundas esset deuoluta nuptias: cum & amor charissim i filij, & cubile mariti in ea valdè piè cohabitaret.

Manet vidua secundum confitium Apostoli.

Cum se diuinè hisce confirmasset cogitationibus, accepto filio, vadit ad ecclesiam, orphanorum & viduarum curatorem solum bonum sciens esse Dominum. Cui etiam prompto & alacri animo eum ablactatum statim dedicauit, tanquam notum aliquem Samuelem, dans in manus eius, qui tunc administrabat archiepiscopatum. Quem cum suis vlnis accepisset, tanquam quidam pastor bonus, secundo post matrem lacte spiritali nutrebat, literis & diuinarum scripturarum dulcedine pinguefaciens animæ officinam: vt facilius inueniret cum tempore crescentem, & cum ætate ascendentem intelligentiam. quod etiam concurrebat cum precibus eius, qui erudiebat. Erat enim puer cuiuslibet scripturæ diuinæ capax, tanquam generosa planta recens plantata, spiritalibus irrigationibus pietatis ferens fructus, vt non multo post ostendatur.

Cap. 3.

1. Reg. 2.

Ab Archiepiscopo literis eruditur Alypius.

Accidit ergo, vt illo tempore sanctæ memoriæ Theodorus, qui à nobis paulò ante dictus fuit, cum ad finem vitæ peruenisset, suæ sedi successorem reliquerit, qui erat eiusdem cuius ipse nominis, & moribus similis. Quamobrem se tanquam fratrem ostendens eius, qui præcesserat, valdè dilexit Alypius, de quo à nobis agitur in præsentia. Inuenit enim verè pastor pastoris ouem ratione præditam, in bonitate educatam, cuius iuuenta erat munita diuino metu. Inuenit florem ætatis, qui nullum proprium, quo cognosci posset, ostendebat signum. Nam quod in ipso quidem cernebatur, multis esse videbatur iuuentutis. Quod autem ad eius mores promodum venisset, aperte ostendebat viri sapientis canitiem: quoniam erat etiam in eo timor Dei, qui principium sapientiæ efficit in hominibus. Cum autem pietatis operibus visus esset omnibus antecellere, communi suffragio eum eligit sacer ecclesiæ cœtus, vt œconomus esset fidelissimus: quoniam hoc credebant futurum omnibus vtile: non quòd rerum vllam haberet experientiam, sed quòd esset diuina plenus intelligentia. Quod quidem desiderans is, qui tunc præerat ecclesiæ, simul eum fecit œconomum & diaconum diuinorum sacramentorum. Fuerunt hæc signa ortus Alypii, qui educabatur ad vitam. Sic sacra in sacris adibus fuit ouis nutrita ab ijs, quos prius diximus, pastoribus pasta in pietate. Quisnam autem & qualis fuerit in ea, quæ sequitur, vita, non esset mecum dicere, qui propter dicendi imperitiam, gloriosa eius facta magis diminuam, quam, quantum oporteret, ostendam veritatem: dicam tamen, in patris mei egregijs dotibus iucundè versans: & fortasè nonnullam narrabo portionem eorum, quæ ab ipso rectè & ex virtute gesta sunt.

Cap. 4.

Eccè quibus virtutibus eius ornabatur adoleſcentia.

Psal. no.

Alypius fit ecclesiæ œconomus & diaconus.

Habebat Deum in mente Alypius: habebat autem Deus quoquè omninò Alypius: & recordatione beatorum eius præceptorum, animæ purum & lucidum habens oculum, considerabat in vnoquoque tempore, quidnam agens in præsentia vita, posset audire beatam illam vocem, Eugè serue bone & fidelis. Inuenit autem protinus solutionem eius, quod quærebatur, ab eo ipso, quem desiderabat, Christo doctus pietatis semitam. Bonus enim pastor, qui pro grege suam posuit animam, portam etiam ostendit ijs, qui volebant pulsare, omnia constituens ad salutem amatorum regni cælorum. Primùm quidem dicens, vt Deum tota anima diligamus: secundo verò, vt ei debitam tribuamus reuerentiam. Deindè ad altiorem pietatem & perfectissimam Dei charitatem traducens, venditis omnibus, quæ non consistunt, facultatibus, & in rebus manent inferioribus, eas iubet suppeditare pauperibus: & nudam tollendo crucem, eius sequi vestigia. Oportebat ergò hominem Dei, oportebat maximum, quod restabat ex præceptis, implere ad perficiendam pietatem. Reliqua enim seruauit ab ipsa iuuentute. Protinus ergò nihil cunctatus, res omnes mundi iussit valere: non tristis, quomodo nupèr diues, qui à Domino audièrat, vt sua venderet & daret pauperibus, vt vitæ æternæ consecreretur remunerationem.

Cap. 5.

Matt. 25.

Ioan. 10.

Matt. 19.

Ibidem. Omnia sua daret pauperibus.

Cum

RIUS

DE
BER
VIII
S

Cap. 6.

Cum solam autem matrem fecisset consciam sui consilij, idque propter eius precibus prosequere: quo in loco multi quietem amplexi, feliciter vixerunt. Illa autem protinus tulit opem proposito sui filij, nequaquam affecta muliebritate, multas solent, quae forte viduitatem pratexunt & solitudinem, & quod ferre non possunt, videre a se diu abesse ea, quae sunt sibi charissima. Nihil horum dixit sapiens mulier ad filium retardandum: sed manibus in caelum sublatis, totam suam mentem collegit ad orationem, cum his verbis confirmasset sui charissimi propositum: Abi, fili, dicens, quoniam te direxit diuinus gratiae spiritus. Ecce Deus, o fili, quo viuimus, & cui te commendo, ipse mittet bonum suum angelum ante faciem tuam: & te deducet, ut vult, & quod vult, prospero itinere pergentem in omnibus, & placet gloriae maiestatis suae: & dabit tibi gratiam in verbo & opere, & te seruabit in omni via recta, ut mittat tibi auxilium de sancto, & de Sion tueatur te. Induet te loricea stitiae, & imponet tibi galeam salutaris. Dabit ut semen tuae operationis cadat in bonam terram, & ut comedas labores fructuum tuorum. Sit vita tua tanquam lignum quod plantatum est fecus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo, & folium eius non defluet. Acceptae sint precet tuae coram Deo ad salutem multorum. Resplendat tanquam meridies iustitia operum tuorum. Videtur tanquam Luciferum splendidum orientem, propterea quod plus, quam parentes, in unum dilexisti Dominum. Cum itaque post orationem irruisset filius, in collum matris, & mater in collum filij, stetitque & se inuicem essent amplexi & deosculati, vale dixerunt miserabiliter. Atque iustus quidem cum preces maternas esset assecutus, prompto & alacri animo viam confecit: illa autem rursus cum quiete & silentio domum redijt.

Sanctae matris eius ratio virtus.

Psal. 19.

Psal. 1.

Relicta patria & matre, in Orientem proficiscitur.

Cap. 7.

Cum autem multis post diebus vulgi sermone celebratum esset quod factum fuerat, omnes quidem in ministerio collegae, & omnes ciues fuere tristes, non ferentes hominis priuationem. Sanctissimus autem antistes ciuitatis ne vel id quidem audire sustinuit: sed recta magna celeritate sanctum est persecutus, diligenter querens & inuestigans, ubinam mansisset, & quam, & quando transisset: & licebat videre hominem praeranimi aegritudine tanquam vaccam mugientem, quando suum quaerit pullum, qui aberrauit. Deo vero prauidente meliora, cum assequitur Euchaitis, cum celebraretur dies festus Theodori martyris: & multis tandem per suum precibus, reduxit ad suam ciuitatem. & illic decetero sanctum monasticam vitam diuine peregit. Sic enim sic quadam benignitate res nostras Deus administrauit, ut qui ex ipsa patria productus fuerat fructus, eum ipsi rursus patriae laetitiam dederit salutare. Audiuit certe in somnis vir ille iustus diuini consilium, ne aegre ferret tanquam qui a via sperata aberrasset. Illic enim esse sancta loca dixit ille, qui noctu apparuerat, in quibus Deum amans quispiam eligere posset pie vivere. His ergo visionibus excitatus, obibat hilaris, perferens locum, in quo posset fringere tabernaculum, remotum a ciuitatibus & pagis, quietumque & a strepitu seuerum. Ascendit ergo in vnum montem ad meridionalem partem ciuitatis, & cum cognouisset pulchrum esse montem, & sublatum in altum, & ab omni turba liberum, stans in vertice montis, speculabatur vndique: oculisque fuit delectatus, valdeque laetatus fuit spiritu, & acquieuit ei animus. loco autem deerat aqua, & hoc male habebat sanctum.

Dies festus Theodori martyris.

S. Cionasii monachus.

Cap. 8.

Visio ei obtingit.

Post vnum itaque diem accepto rastro & ligone, in montem rursus reuertitur. Quaesuit verò & fodit vsque ad meridiem, & non inuenit, nec erat. Quocirca tristitia affectus, sedit post laborem, & sedens obdormijt. in visione autem vidit virum locum ostendentem, & ei consulentem, ut ibi foderet. Surrexit, & fodit. ecce autem quadam parua pinguedo: & perrexit fodere profundius, & aqua erupit. ipse verò exultauit animo, & Deum rogauit, qui facit misericordiam suam in eos, qui ad ipsum confugiunt: & propterea cucurrit ad suum Antistitem, & rem significauit, & petijt ut arae figeret fundamentum, cum ipse benedixisset. Ille autem cum hoc rescuisset, sancto quidem assensus est, ut omnia faceret. Clam verò mittens, obstruxit os fontis, ut tadio affectus, montem quidem relinqueret, ut ascensu difficilem, & qui asperum & arduum ad eum ascendere volentibus haberet ascensum: inferius autem habitaret campos, qui sunt circa ciuitatem, ut ad quos omnibus facilis pateat aditus. Omnia verò iustrabat & circuibat sanctus, locum

SUI

9
10
R

cum inuestigans separatam & remotam. Videt autem ante ciuitatem quandam fo-
 litudinem, quæ erat plena sepulcris antiquissimis: in quo loco magnum agmē spi-
 rituum delitescens, eam reddebat tetram & horrendam omnibus hominibus. Ad-
 quam Christi miles primū & primus ausus est accedere, magno stupore perculsis
 viris illis, cum quibus obibat considerans & quærens locum quietis. Neque enim
 Dei amor scit inquam suspectum habere periculum, vt qui ad id, quod videtur, spe-
 potius agatur meliore. Inter se autem omnes ad ipsum viri voces emittebant, pro-
 pter clamantes & clamantes: *Quisnam dæmon te à nobis sic raptum illuc transtulit,*
ô homo? Heu heu recede, egredere ex hac mala solitudine, qua soli delectantur
dæmones, & ad se rursus conuersi dicebant: Hic est emota mentis: despicit sic se-
ipsum tradens malis dæmonibus. Hac sepe clamantes, & suas dexterâs extendentes,
annuebant vt fugeret, & illinc citò discederet. Sanctus autem vix tandē, multis
eorum conuersus clamoribus, suauiter & placidè eos intuens, subrisit, quòd præ ti-
more quidem clamarent, non auderent propius accedere, & opem ferre ei,
qui apud eos veniret in periculum.

Inquit lo-
 cū solitariū
 in quo co-
 moretur.

Cum illi verò aliquantulum in eo loco essent morati, volentes scire finem, post-
 quam eum adspexerunt sublimē stantem super viuum ex ijs, qui illic erant, tumulis,
 ipsi quidem in domos suas reuersi sunt fugientes. In summo autem vertice tumuli
 stabat columna, postum habens Tauroleonem. Ad eum tanquam animatum &
 vix tandē visum amicum, exultans accedit, & ardentissimè eum complexus, su-
 uiter & comiter eum alloquens, dicebat: *Saluè, ô lapidum merces mihi preciosis-*
sima. Sic enim te reprobatum, & ab ijs qui ædificârunt ad sepulcrum, & sepulcri si-
gnum deputatum, salutare constitui, mihi potiùs factum ad caput anguli, ad eò vt
facis aprè possim dicere, me credere & putare eum esse factū à Domino, & esse mi-
rabilem in oculis nostris. Saluè mihi, ô petra, propter Christum. Saluè tu, quoniam
vera quoquè petra Christus, quæ labefactari nõ potest, vis est appellatu, super quam
pedibus meis firmiter insistere cupiens, elegi hoc habitaculum ad æternam requi-
em. Hac & his plura cum dixisset præ gaudio, ad suam excurrit ciuitatem. Cruce
autem accepta & veste ferreo, statim reuersus, leoni subiecit vestem ferream, erat
enim pręgrandis & valdè grauis: seipsum autem vesti: gemensque & laborans, vix
tandē potuit humi deicere statuam (erat enim beatus ille fortis, vt qui esset in
ipso vigore iuuentutis) eius verò loco erigit & extollit potentissimum signum,
enimpe Crucis trophæum: vt tyranni bellica officina diuinarum virtutum opera-
tione securè nunc videatur, & habeatur ludibrio. Sic vas aureum & electum, armis
omni ex parte munitum, in eo loco iam securus se sopori dedit. Videt autem duos
viros, sacerdotalem præ se ferentes dignitatem, ad eum accedentes, & eum leniter
reprehendentes & increpantes, dicendo. Quousquè sinisti nos expectare, ô homo
Dei? Si tu es ipse Alypius à Deo prædestinatus, vt hæc loca ad pietatem traducas &
religionem, nõ differas facere, quæ te manent. Hi etiam, quandò magnæ martyris
Euphemia adis coepit iacere fundamenta, sancto apparuerunt. Vnus quidem eor-
um manu tenens thuribulum, desinitum quandam locum circumscripsit. Ostend-
ebat autem eam, quæ fuit postea, ecclesiam. Alter leni voce acclamabat: Osanna
huic loco. Et quoniam essent quidem hi viri, nulli apertè indicârunt: eorum autem
reliquæ aliquo post tempore inuenta sunt tales, quales sancto in somnis apparue-
rant, suaui odore locum implentes: vt mirarentur, qui illo tempore in eas incide-
rant, quæ in hodiernum vsque diem seruantur integræ in atrio templi magnæ Eu-
phemiae martyris, cum sic beatus ille iussisset. Quomodò autem & quando & vbi
appârrens, in certaminibus exercitatissima Euphemia, acerrimum excitat sancti ze-
lum ad sacram adem ei extruendam, oportet nos dicere, nec eos qui legent, frau-
dare narratione.

Cap. 9.
 Intrepidus
 sibi habita-
 tione inue-
 stigat in lo-
 cis infestis.

1. Cor. 10.

Erigit po-
 tentissimū
 signū & tro-
 phæū Crucis
 visio eius.

Cap. 10.

Periculosū
 versari in
 vrbibus.

S. Euphe-
 mia ei ap-
 paret.

R I U S
 V I I I
 S

statem esset admiratus, & lubentissimè interrogaret, quisnam esset, & quare iube-
ret surgere, dicit ei: Ego, quam vides, sum Euphemia, Christi ancilla & martyr. Sur-
ge autem, & si velis, eamus in tuam patriam. Simul enim tecum vado, eroque tibi
in itinere, si Deus velit, socia & adiutrix. Vigilanti autem desiderio cum marty-
beato immisisset Alypio, lætum compulit in patriam, nequaquam oblitum suæ pe-
troniæ, eam enim semper habebat in memoria, contemplans quàm suaviter eum
sit allocuta, quàm benignè seipsam ostenderit, adhortans ut ingrederetur viam,
quæ ducit ad vitam agendam cum Angelis, & ad æterna fruendum lætitia.

Cap. 11.

Propter hæc in nomine sanctæ fundavit martyrium, breue quidem tunc, & quod
fatis esset ad implendum martyris desiderium. Non enim habebat conueniente
suo magno animi studio, quæ ad magnificentiora posset transire, potestatem. Nam
diuini obediens præceptis, non habebat peram, non zonam, quæ æs conseruaret,
non duplicem tunicam, & quod esset ad vsum superuacuum: sed vivebat in
spontè suscepta paupertate, gratam fidem ostendens in eum, qui ipsum fecerat,
conuenienter Apostoli præcepto, omnia possidens in eo, quòd nihil haberet. Vi-
dè etiam sumptum quoquè, qui fiebat in columna, quidam ex familiaribus, &
qui sciebant eum nihil possidere, alacri animo offerebant, perindè acsi Deo gra-
tum offerrent holocaustum, propter suam in eum reuerentiam, quòd viderent
eum crescere in ijs, quæ sunt ad Deum, ascensionibus, & ex sancto spiritu purissi-
luminations mente purissima suscipere, ieiunijs & vigilijs suum corpus redigen-
tem in seruitutem, & non permittentem, ut insurgeret aduersus appetitiones im-
munda: ut qui apertè sciat, quòd qui pro virtute certare studuerunt, debent esse integri
& perfecti spiritu: non aduersus sanguinem & carnem contententes, sed aduer-
sus principatus & potestates & huius mundi principes: cum quibus colluctatio est
difficilis ijs, qui secundum carnem viuunt. Hinc fit, ut à suo scopo non aberrer, sed
vincat eos, qui sunt carnis expertes, is, qui in carne refulsit: & aduersus eos in-
vincam victoriam sit consecutus: ut per eos, qui in veritate glorificant seruum eius,
Deus glorificetur, & per fideles seruos suos suam ostendat maiestatem. Quæ enim
per ipsum & in ipsum conspecta sunt fieri, discite, o fideles, & mecum Dominum
magnificis laudibus extollite.

Cap. 12.

Nam cum vellet beatus Alypius diuinè in columnam ascendere, senum dedu-
ctus consilij, ingreditur tunc in cellam, quæ erat humilis & valdè breuis, triginta
annos natus, cum laboribus exercitationis se biennidè pulchrè exercuisset, tan-
quam quidam Imperator, qui est acie congressurus cum hostibus. Illic enim statim
aduersus sanctum insurrexerunt spiritus, eos enim iritabat valdè, psallens, & pau-
latim percutiens ignitis dictis diuinorum eloquiorum. Quocirca furore perciti,
penitus surgentes tanquam ex aliquibus insidijs, impetum fecerunt in cellam, vi-
nerfam concutientes ex fundamentis, existimantes se ab initio magis posse supe-
rare beatum virum, si terrore spectrorum eum perculsum inuaderent. Sed ij qui-
dem ut improbi insurrexerunt & recesserunt, ut qui sanctum potuerint nulla affi-
cere iniuria. Stabat enim tanquam mons Sion, confidens in Dominum, egregia
munitus lorica precationum, & magna Crucis lancea. Cum autem à cella recessis-
sent, rursus inuaserunt oratorium. Nondum enim eius facta fuerat dedicatio. Post-
quam certè id viderunt consecrari, dolo quosdam sonos emittentes, & horribilem
rugitui leonis similem vocem edentes, ad eum ut vnuerfa, quæ eò conuenerat, mul-
titudine dispersa ferè fugisset huc & illuc, nisi eius timorem ad fiduciam, quod præ-
cessit, traduxisset Euangelium. Postquam enim Diaconus acclamauit illud, Secun-
dum Matthæum, respondens illud consuetum, Gloria tibi Domine: in templum
totus populus profiliit, non ferente amplius aduersaria potestate sanctitatem eo-
rum, quæ fiebant, sed fugiente cum quodam sono & stridore, perindè ac si à graui
flagello torqueretur. Atque sic quidem eieci tunc fuerunt spiritus, ut non ampli-
ùs ausi sint accedere ad Martyrium. Sic autem ipsum consecratum, fuit dedicatum
martyri, ut potè, quòd ipsa prius sanctum incitasset ad certamina pro virtute susci-
pienda, sicut antea ostendimus.

Cap. 13.

Deinceps autem ab eo tempore vnusquisque, tam paruus, quàm magnus, verba
batur securè in illis locis se oblectans: & apud beatum virum a ssiuè frequentes
erant, seu vir quispiam, seu mulier, seu puer, seu senex vellet cum eo versari, &
comedere, & beatis eius frui sermonibus. erat enim iucundus omnibus, nec vllum
capie

S U

9
10
REccè quo-
modo cor-
pus suum
ieiunijs &
vigilijs ca-
stigaerit.
Ephes. 6.Dæmones
iritati oppu-
gnant eum.Frustrà ei
laqueos
tendant.Tèplum S.
Euphemie
dedicatum.

capiebat vquam eius radium. Sed cum hoc inuenisset afferre animæ detrimen-
tum, quod negligerentur preces & status spiritalis, vale dicens terrenis omni-
bus, & amicis, & negocijs, ascendit seipsum affigens columna, paucis tabulis
conclusus in capite columnæ, adeo vt nec sufficeret quidem ad hoc, vt parum
posset sanctus recumbere aut sedere: sed perpetuo staret in ipsa tanquam sta-
tua aenea, luctans cum imbribus, cum aestu & frigore, nubibusque simul & ven-
tis & tempestatibus, quibus & lapis & ferrum inanima materia & solida, sæpè tem-
pore diffluunt & dissoluuntur, & ad perfectum veniunt interitum. Hæc ergo forti-
ter tulit vir ille magnus, sanctorum socius, & qui plus, quam sancti, decertauit, plus,
quam cuius raptor & latro, violentus possessor regni caelorum. Nam illi quidem
fortasse hoc cupientes iniusti, poenam dolorum recusassent, meliorem partem
consecuturi. In huius autem ore perpetuo erat Dei laudatio: vniuersa verò eius vi-
ta à tenera ætate fuit confessio.

Quisnam ergo ex martyribus tam multa certamina afflictionis & malorum per-
pulsionis pro Christo vquam subiit septuaginta annos? Tres illi pueri flamma
Babylonia visi sunt aliquando superiores, sua in Deum fiducia, præclare ea arden-
tiores. Sed aduersus vnum elementum, nempe ignem, decertarunt, & vno die.
Hic autem perpetuo aestus flammam, aestiuis solis lampadibus vehementer vren-
tibus, fortiter sustinuit. Nox vna aliquando hiberna & gelu, vnum ex numero
militari diuellit à quadraginta, qui spe balnei à tora spe miserabiliter excidit. Hic
autem rotannorum glacie, & ventorum flatibus grauius spirantibus concretus,
nunquam fuit animo labefactus. quotidie, vt semel dicam, morte affectus, &
rursus renouiscens, & insultibus decertationis fortiter & generosè resistens. Si
autem aduersus feras agrestes & immanes decertauit sanctorum aliquis: & ne-
mo, sicut hic vir præclarus, depugnauit aduersus dæmonia nequitia. A quibus in
aëro nocturno, tanquam à funditore aliquo stans in columna, in humero fuit
percuttus lapide. Ille autem statim manus in cælum extollens, & astris & ipsis ostendit
dæmonijs, se nihil timere: sed hæc liberè dixit: Quid vobis mecum rei est, o
perniciosis, & hominibus infesti dæmones? Quid frustra conturbamini, & in Dei
seruos incaustum exercetis inimicitias? Videte enim lapidem, quem vos in me con-
iecistis. Is erit mihi testis vestrae improbitatis, quem ostendam coram Christo meo
in die eius aduentus. Vt autem sciatis, me telum infantium reputasse plagas vestras:
ecce humi deieci rectum, quod est supra caput meum, quod sæpè arcet iactus lapi-
dum, & non finit me eadem pati pro Domino, quæ Stephanus primus martyr, &
eandem quam ille coronam accipere, quem vos Iudaicis manibus interfecistis:
cum quibus etiam subibitis æternum gehennæ supplicium. Illi cum hæc verba au-
didissent, & cognouissent illum iustum audere omnia pati pro Christo, auferunt
protinus. Hoc enim illa nocte auditum est à quibusdam, qui iter faciebant, quod in
quodam loco itineris occurrissent dæmonibus desilentibus suam fugam, & apertè
clamantibus: Alypius nos expellit à nostro habitaculo. Quò ibimus, cum non ha-
beamus locum, in quo consistamus?

Egregius autem Christi miles post preces matutinas, fingens ei opus esse, à sua
matre petiit securim. Quam cum accepisset, ille septi rectum à quatuor locis dif-
soluit, & humi desiccit: & mansit sub dio vsque ad extremum diem suum. Mater
verò eius postquam sensit sonum tabularum, easque vidit humi fractas, dextera
frontem accipiens: Cur hoc fecisti, inquit, o fili? Cur euertisti salutem tuam custo-
diæ? Quomodo feres minas hiberni temporis? aut vernarum pluuiarum vehe-
mentes inundationes, & æstatis meridionales & ardentes radios? Non confide-
rasti ventorum terribiles impetus, lethiferas à mari plagas: fulmina, quæ repen-
tinam multis mortem afferunt: & eorum, qui aduersantur, violentiam, quæ non
cadit sub aspectum? Matri autem suæ sapienter respondens iustus, dixit: Pro-
pter quem hæc omnia pati opto, est Christus viui Dei filius & Deus, certa eorum
quæ sunt, vita, pro quo quiduis minimum pati, est res beata. Non nunc quidem, o
mater, lubenter horrorem patiemur, vt illinc ad lucem inaccessam accedamus?
Non feremus hic aestum diei, vt labore dignam mercedem accipiamus, & æter-
ni ignis fugiamus supplicium? Cum hæc & alia multa his similia dixisset, persua-
det matri, vt propemodum suaderet, non solum abijcere tabulas propter Chri-
stum, sed etiam tunicam, & corpus praterea exuere. Nesciebat enim misereri filij,
etiamsi

Perpetuo
stat S. Aly-
pius in co-
lumna.

Cap. 14.
Dan. 3.

Vide T6. 2.
Martij 9.

Lapide per-
cutitur à dæ-
monibz, sed
contemnit.

A Gor. 7.

Dæmones
victi fugiunt

Cap. 15.
Manet sem-
per sub dio.

R I U S
V III
5

H h h etiamsi

Encomion
matris eius.

etiamsi effet valdè amans liberorum, qui hîc propter Christum patiebatur. Negabat naturam præter naturam, vt nato præponeret cum, qui genuerat: licebatque videre rem iucundam & gratam omnibus fidelibus: matrem, quæ lætabatur ob charissimum filium: & filium, ob matrem filiorum amantem: & Deum, qui propter ipsos verè & syncerè glorificabatur. Quis enim illius honesta & admirabilis mulieris non benedixit filium? aut quis rursus huius fructus radicem, tanquam sanctam, non beatam pronunciauit? Nam præter alia bona, quibus erat ornata, permanebat etiam apud filium, ei inseruiens & subministrans, quæ erant necessaria, tabernaculo fixo apud columnam. Quo in loco cum remaneret, afflet omnibus, quæ sunt in vita iucunda, tanquam in paradiso referta delicijs proprijs manibus acquirebar, quæ sunt ad vsum necessaria, vt vidua & quæ matrum non habebat: tanti faciens eleemosynam, vt miserabile esse putaret duos & ses possidere.

Cap. 16.

Quæ illa fuerit benigna in pauperes

Aliquando certè accidit, vt aliquis tertiam partem offerret numismatis. Quæ cum accepisset rogatu filij, cucurrit ad ciuitatem, vt eam in minutas æris partem commutatam, consumeret ad vsum sui victus. Cùm autem, postquam hæc fecisset, reuerteretur, fracta pauperum adiurationibus, vniuersum distribuit. Deinde cum eam vidisset filius nihil habentem in manibus, Vbi est, inquit, minuta moneta? Opus enim habemus ad sumptum. Deo, inquit, ô fili, & pauperibus nos credidit. Non enim pium esse statui propter nos despiciere iuramenta pauperum, & petere Deum viuentem: credens fore, vt nos quoque eorum, qui misericordiam consecuti sunt, precibus assequeremur misericordiam. Propter hoc factum benedixit matrem, & accepit, lætus quod factum fuerat, vt qui illius esset infans & foetus. Quamobrèm Deus eos etiam in altum in terra sustulit, dans bona in terra, & quæ sunt in cælis meliora. Nomen enim sancti, & gratia Dei, quæ vbiq; propter ipsum, prædicabatur, multas animas vocabat ad poenitentiam viroꝝ & mulierum. Primam autem Euphemiam quandam, quæ erat vna ex illustribus foeminas ciuitatis sancti Alypii, tantum incitauit zelus in Deum, vt mariti & liberorum, amicorumq; & cognatorum nullam curam ducens, se in vilissima incluserit domuncula propter beati columnam, arctæ portæ fortiter transmittens angustias, & nunciatum se explens vitæ æternæ delicijs.

Cap. 17.

Itè Eubule

Post eam autem Dei quoque amor compulit magnam illam inter mulieres, & primam muliebris ædis ducem Eubule: quæ ad tantam peruénit mensuram virtutis, vt media nocte aliquando sufficiens (erat enim hoc ei in more positum) plumas horas, ita vt oculis adspiceretur, aduersus demonem concertauit: qui non sinebat sanctam transire, sed depugnabat, nè mediæ noctis preces Domino redderet, vt consueuerat. Quæ & vitæ facultatibus, & multa gloria viduata, in vita, quæ ex virtute agitur, ita refulsit, vt pauca ex ijs, quæ erant in terra. Eis autem paulo post sunt similes & Maria sancti patris soror, quæ ipsa quoque renunciauit omnibus, quæ sunt in terra: marito, inquam, & ijs, quæ sunt ad tempus, delicijs: se tam fortiter gerens in exercitatione, vt illius continentia sit reliquis exemplum exijs, quæ decertant, vsque in hodiernum diem: & alia complures, quæ colligebantur tam peregrina, quam indigenæ: quæ res suas humi iacentes, ad sancti patris genitricem supplices procidebant, dicentes: Per te salua sumus, si curris propter coronam, in quam non cadit interitus. Nos quoque fortes euademus & viriles. Nam etiam sexu sumus imbecilliores, vestra tamen imagine fumus nos quoque ornata ab eo, qui est potentior, pro virtute eadem valentes facere. Non est enim masculus & foemina apud Christum. Quæ intelligentia percipitur, preciosissimam mercedem margaritam. Simus foemina negociationis. Vestra sit maxima pars lucri: efficiamur nos solum participes negociationis. Nè nos timueris, ô pater, quod sumus genitricem humile, & facile inclinemur. Mundum cognouimus: per iucunda transiimus: omnium fecimus periculum, & omnia vana esse cognouimus. Vnum solum fecimus Christo viuere, & eius præceptis parere. Huic pulchro amatori crede nos esse desponsas.

Gal. 3.

Matt. 13.

Hæc cum audiisset sanctus, illachrymauit, diligens feruorem earum in Deum propositi: & fixis oculis adspiciens cæli altitudinem, toto corde Deum orauit, dicens: Benigne Domine, qui poenitentia curas delicta hominum, ascendant verba seruorum tuorum coram te, & fiat eis sicut crediderunt: & da vires seruo tuo, vt

Cap. 18.

Eleuatis oculis in caelum orat.

faciat

SUM

9
10
11

Euphemia
illustri ma
trona viui
duriter.

satisfaciat animabus eorum, qui confugiunt ad fontem tuæ misericordiæ: & eas exhibeat in die aduentus tui castas absque vlllo dedecore, indutas operibus lucis & iustitiæ & sanctitatis, ad gloriam magnificentiæ sanctitatis tuæ. Et hæc quidem orauit: à se inuicem autem distinetas duas sacras aedes extruxit, in quibus vtriusque sexus corpora distribuit, (non enim dixerim spiritus & animas) dans regulam & præceptum sanctis foeminis, vt masculorum oculis nunquam adspicerentur: vt potè quòd sit valde periculosum ijs etiam, quæ sunt valde probatæ. Quæ quidem id vsque ad eò iniuiolatum seruauerunt, vt cum beatus Alypius eis sæpè permisset, quòd in mortis venissent periculum, vt viderentur ab eorum parentibus secundum carnem, noluerint: vt continentia in Deum, naturæ quoquè vinculo fierent superiores.

Nora cauti-
onè sancti
viri.

Cum his sancti quoquè mater simul versans, eandem quoquè seruabat regulam: habitum autem nequaquam acceperat monasticum, à sancto sæpè rogata: idem esse dicens Diaconissam, quòd monacham. sed ei persuadet somnus, & diuina quadam reuelatio, vt sanctum oraret, vt ei imponeret habitum exercitationis. Visa est in somnis audire symphoniam sacrosanctarum mulierum, quæ diuinos & modularos hymnos cæbant in Regem suum & Deum: & delectata spiritu, cum voluisset domum ingredi, in qua modulabatur choros ducentium cœtus, & cum eis canere & Deum laudare, non fuit ei permittum ab eo, qui præerat ianua, & seruabat aditum, qui dicebat: Non intrabis, neque poteris versari cum venerandis Dei ancillis, cum sis hospes, & imperita earum habitus exercitationis. Propter hæc pudore & magno animi angore fortè affecta, est experrecta, & sancto genu flexit, & rogauit eum, vt habitum acciperet, exponens omnia quæ viderat in somnis. Eum autem cum manè accepisset, animo lætata est & exultauit, nulla de cæterò defecta, quæ pertineret ad perfectionem. Quæ quidem cum multos & varios foetus seminasset iustitiæ, nunc fruitur fructibus, in quos non cadit interitus.

Cap. 19.

Viso ma-
tris eius.

Habitum
monasticū
illa induit.

Atque sic quidem seorsum & separatim effecit beatus ille habitare homines & mulieres: In Deum autem & in reliquo vitæ instituto, tanquam germanos in Christo fratres, nihil omninò differre: sed vnanimem inter se inuicem conseruare charitatem, vna voce benefactorem & vitæ suppeditatorem noctū & interdium laudare septies: vt concorditer extollendo concentum canticorum, Regem creaturæ naturæ verè & sincerè placent. Deo autem & Angelis & sanctis iucundum quidem erat audire psallentes: iucundius autem, videre hominem Dei, intra cælum & terram affixum columnæ, tanquam Angelum æthereum, in altum extensis manibus, per tres classes glorificare Trinitatem. Nam simul cum eis * psallebāt, qui erant inclusi ad basim columnæ. Seorsum rursus chori multitudinis monachorum, & chori rursus mulierum alibi. Talis laudum in Deum erat gratia, vt sæpè numero nonnulli ex ijs, qui prætergredebantur, hæc audientes cantica, ad tantam venerint compunctionem, vt relictis actionibus, quas studebant exequi, in eo loco totum diem remanserint, donè cessarit psalmodia.

Cap. 20.

Vide hic se-
ptem horas
canonicas.

* psallebat,
legendum
puto.

Venio post hæc ad magna dicenda miracula, quæ Deus fecit in suum famulum. Nemo autem sit, qui fidem non adhibeat. ante multorum enim oculos sæpè, cum fieret, apparuit. Id autem erat lux è cælo descendens super sancti verticem in columna, & manens aliquandiu. Id verò tunc accidebat, quandò nox erat & continuæ voces tonitruum, quandò fulgurum crebræ coruscationes, quandò imbrum inundationes, propterea quòd non auderent omninò, vt arbitror, intueri gloriam arcanorum. Locus autem vsque ad eò refulgebat splendore lucis, vt qui erant contemplationis ignari, existimarent globum omninò inflammari. Ipse autem in tremore exultans, sensim dicebat arcanum traditionis cœnæ mysticæ, dicens etiam reliqua ante aduentum & post aduentum, minimè volens agnoscimiraaculum, humanam vitans gloriam, quæ est ad tempus. Illius autem lucis aduentum præsignificabat Crux, quæ erat in vertice affixa tabulis: quæ quidem valde mouebatur in globo, & emittebat quendam sonum stridentis sibili, donè rursus redacta in formam columnæ ignis venientis vsque ad nubes, rediret ad cælorum altitudinem. Hoc autem viderunt, non vnus, duo, aut decem, aut solum quinquaginta, sed etiam plures alij: ad eò, vt ad ipsam vsque regiam transiret visio tanti miraculi.

Cap. 21.

Lux cæli-
tus lapsa in-
heret verti-
ci S. Alypji.

αλοβω

R I U S

der
der
VIII
S

Cap. 22.

Prædicat
futuram.

Omnium
nodos &
questiones
dissolvit.

ἀλλοτρίος,
alienus à
molestia.

Cap. 23.
Matt. 5.

Seipsum nu-
dar tunicam,
& dat pau-
peri.
Matt. 6.

Cap. 24.
Eximie lau-
des eius.

Iob 29.

Iob 3.

Nota vita
durissimam

Ibidem.

Multis certè precibus, quæ tunc erat Imperatrix, à Dei seruo contendit: multas quoque pecunias partim misit, partim etiam se esse missuram est pollicita, si Crucem, quæ erat super columnam, mitteret in regiam. Cui quidem literis ad eam rescriptis persuadet, ut parum expectans, id assequeretur, cuius studio tenebatur: ut qui puro mentis oculo prauidisset fore, ut Imperatrix è vita excederet. Nam hoc quoque dono dignatus fuerat à patre luminum, ut tanquam præsentia futura prædicaret, vni quidem diadema imperij, alteri autem sanctæ cathedræ rectionem. Oratio autem paulopost fuit ipsa re confirmata. Hinc rursus factum, ut ad eum concurrerent: nonnulli quidem de longa amicorum aut cognatorum absentia, tanquam à propheta, certum scire volentes, an superessent: alij verò morbi diuinitus cupientes aliquod accipere remedium. Hoc enim habebat, quod nullus ex doctis & peritis medicis, id autem erat, pro ægrotis effundere lachrymas, ut qui laborabant, ex alto haberent curationem. Alij autem quærentes de vi principum & magistratum, & violentiorum contractuum iniquitate: quorum nodos & complexuos plexus hic dissoluebat: non in ijs, quæ doceri possunt, humanæ sapientiæ verbis: sed in ijs, quæ doceri possunt sancti spiritus: ut nullus huius mundi, qui gloriatur in sapientia, omnia faciens & cogitans per orationem & deprecationem, ut omnino aliquos & ante omnes Christum lucrifaceret, ad alios quidem scriberet alios autem monens: pluribus etiam donans: omnes autem, qui propter inimicitias, litemque & grauem furorem enses sæpè contra se inuicem strinxerant, cum apud ipsum fuissent, concordēs & se complexi exiuerunt, fratres animo, coniuncti affectione: adeo ut quilibet homo iustus glorificaret & laudaret Dominum misericordem. Ipse enim beatæ filiorum Dei partis veluti pacificator, appellationem suam lætus lucrifaciebat. Ille & in paupertate spiritus & in persecutionibus, gratia Dei, tanquam regnum Dei possessurus, erat beatus.

Si autem ij quoque qui lugent, sunt consolationem accepturi tanquam beati: quis est illo beator, qui pro commiseratione & misericordia & amore apud Deum effudit tot riuos lachrymarum? Porro autem fuit vir ille adeo Domini & Christi amans, ut quotannis eius passionis legens Euangelium, (is enim etiam mos eius) pro probris & contumelijs, quibus fuerat affectus, lachrymaretur & discerneretur: adeo, ut putaret se videre Dominum in ipsis passionibus. Quod autem esset inter mites enumerandus, planum factum est, cum terram possederit. Pro elemosyna autem tantam consequetur misericordiam, quantum misericors fuit supra præceptum. Quidnam autem sit hoc, opus est dicere: Perijt aliquando mendicanti ab eo indumentum. Ille verò nihil dubitans, in cordis hilaritate, cum sibi ad emisset, quæ indutus erat, tunicam, & dextera inuoluisset, deiecit à columna, sinistrae manus arcana non credito. Deo enim faciebat, qui non vult tuba cani pietatem. Et qui misericordiam fuerat quidem consecutus, cum quod peribat impetrasset, recessit, Deo agens gratias, quod curam gereret indigentium.

Ipse autem tandiu perseverauit in aëre congelatus, donec quidam vir religiosus ex ijs, qui erant inclusi, cum in eum intendisset oculos, sic dixit ei: O sacra & beata anima, quanam vis dicendi, aut quor lingua doctorum poterunt explicare tuam diuinam virtutem? ab ortu benedictum tuæ vitæ progressum? intelligentiam canæ iuuentutis? senectutis quæ non potest damnari tolerantiam, mansuetudinem, & in omnes comitatem? Quis pater vnquam tanto studio defendit filium, quanto tu quemlibet, qui afficiebatur iniuria? Quis, contritis maxillis iniustorum, è medio dentium prædam rapuit, sicut tu? Quis autem sic conseruauit pauperem à manu potentis? Orphano verò, cui non erat adiutor, quis sicut tu, opem tulisti? Os autem viduæ & pauperum, quemnam sic vnquam benedixit, sicut te iustum?

Hæc quæ sunt pij & iusti Iob, sunt quoque vestræ. Nam vos quoque estis sicut Iob, & fortè etiam supra Iob. Nam ille quidem in calamitatibus diem ortus sui est excertus, dicens: Pereat, & non sit inter dies annorum. Tu autem non sic, qui fortiter omnia sustinuisti: quando te hyems terribilis multa niue textit multos dies, non permittens ut surgeres, premens & frigore congelans, quæ sunt intima corporis tuo tempore concurrebat etiam naturalis senectutis refrigeratio, qui à icoquo suppeditabatur, calorem non accipiens amplius, ut est rationi consentaneum: à contractis neruis circa tibias, fibrarum vires emarcuerant, naturalem pedum firmum non amplius accipientes. Sed non dixisti: Pereat nox, in qua dictum est, Ego malum

SUM

9
10
R

masculus : neque imprecatus es, astra illa nocte fuisse obscurata. Neque dixisti, Cur non sum mortuus in vtero : è vulua autem sum egressus, & non statim perij? Ibidem.
 & cur concurrerint mihi genua, quæ sunt dissoluta ad eò immisericorditer, concreta frigore? Quid autem dixisti? Iustus Deus, & iuste castigauit. Quid enim mihi opus est pedibus, qui sum cruci affixus, & habeo manus, quas extendam ad preces, & os ad confessionem laudemque & gloriam eius, qui creauit, per quæ fit salus credentibus? Abeant pedes post octoginta & quinque annos, qui corporis ministerio satis inferuierunt. Paulopost enim omninò requiescet tabernaculum, puluere reuerso in puluerem. Cùm sic autem gratias egeris, ô diuinum & sacrum caput, si fuissent tibi liberi, ijs priuari eodem modo tulisses : & si iuga bouum, camelosque & asinos pascentes amisisses. Quibus enim tua sponte propter Christum renunciaueras, ijs priuatus a quo animo tolerasses : quoniam per arctam & angustam portam confluueras mala perpeti. Propterea extensi sunt palmites tui à mari, & vsque ad fluuios peruenerunt tuæ propagines. Quomodò enim quando quispiam generosæ arboris fructum viderit, ex ea studet surculos suæ arbori inferere : sic reliquæ ciuitates, tanquàm à diuina & electa radice, vi tuos auellent discipulos, sacros Antistites & eruditores suis patrijs acceperunt, tanquàm donum magnificentissimum.

Porò autem ego quoque, qui sum tuæ plantationis vilissima, ô pater, & tarda propago, hanc funebrem orationem a uisum tibi dedicare, cùm selegissem pauca ex multis tuis actionibus, in quarum plurimas incidi : vt qui ex tuis didicerim certaminibus, quòd tentata iusti anima, tanquàm aurum in conflatario, suæ pulchritudinis non perdit probationem. De te enim olim disceptabam stultus ego, hæc cogitans de tuis calamitatibus : Cur post quinquaginta tres annos, cum aère & quæ in eo sunt malis luctatus, cùm esses iustus & iustitias faciens, priuatus fuisti media parte corporis ? Cur præter hæc quatuordecim annos non vsus es pedibus, sed super vnum latus perpetuò recubui, quod etiam ijs, qui in lectis recumbunt super vestem mollem stragulam, est molestum : & non possunt ne vnam quidem horam ferre, quin conuertantur. Percussus enim fuisti etiam malo vlcere, nempe vltima tu quoque Iob plaga, resta ferè expurgans saniem tui corporis. Hæc mihi sic dubitanti, diuinæ vocis ad Iob per procellam & nubem mihi venit in mentem, non alia de causa te sanctum hæc passum esse, quàm vt iustus, vt ille, appareres. Credo autem sapienti quoque Solomoni, qui de virtute præditis animabus sic docuit : Iustorum animæ in manu Dei, & non tanget eas tormentum. Visæ sunt in oculis insipientium mori, & reputata est afflictio eorum exitus : Illi autem sunt in pace. Nam etsi puniti fuerint in conspectu hominum, spes eorum est plena immortalitate : & parùm castigati, afficientur magnis beneficijs. Quoniam Deus tentauit eos, & inuenit eos dignos se. Tanquàm aurum in fornace probauit eos, & tanquàm holocaustum sacrificij eos accepit : & in tempore visitationis eorum resplendebunt, & tanquàm scintillæ in calamis discurrent. Iudicabunt gentes, & dominabuntur populis : & Rex eorum erit Dominus in secula. Ergò etsi nos molestia affecit tua, quæ fuit ad breue tempus, imbecillitas, vt qui non inuestigastemus iudicium laudabilis tuæ tolerantia, quòd operetur probationem : at nunc nouimus, quòd corpus post animæ hinc excessum, proprium honorem consequetur ab eo, qui creauit. Nullus enim fuit nec ex ciuibus, nec ex regionis hominibus, qui non diligenti studio, eius tanquàm sancti inherens amplexibus, eum salutauerit. Mulieres autem, pucros & lactentes infantes, impellentes & repulsæ, irrumperentes & insurgentes, flentesque ad reliquias efferebant, animò valde anxie : ne si fortè ablatum fuisset corpus, priuarentur benedictione, quæ erant eis charissima. Atque sic quidem ciues & mulieres ciuitatis vix concesserunt, vt tollerentur reliquæ.

Cum miraculorum autem postremum & maximum dixerimus, cum beata, ô pater, tua dormitione finiemus orationem. Quis enim nescit, quòd cùm quadriduanæ iam essent reliquæ, ad olefcens quidam captus fuit à dæmone. Qui cùm meridie tibi occurrisset, & ad tuum actus esset sepulcrum, & valdè discerneretur, ipso die fuit liberatus à maligni vexatione. Et hoc quidem, ô beata anima, cùm dixerimus quod fuit vltimum & magnum ex tuis miraculis, finijmus orationem. Tu autem, qui euolasti ad ea, quæ sunt supra mentem, rationem & sensum, & sortitus

Ibidem.

Mira patientia.

Ex discipulis eius facti Episcopi.

Cap. 25.

Simon Metaphraustes discipulus eius fuit.

Obserua hæc lector.

Iob 2.

Sap. 3.

Rom. 5.

Eccè antiquorum deuotionem erga sanctas reliquias.

Cap. 26.

Dæmoniacus liberatur ad sepulcrum eius.

R I U S
 V III
 S

Author in-
uocat S. A-
lypium.

es ea, quæ sunt meliora, memento tuorum filiorum & filiarum: eis que ad sis, & eos
conserua & custodi, deducens ad luminosa bona operum: vt sequentes vestigia,
perueniant ad tuam beatam mansionem. Nequaquam obliuiscaris, ô sancte, qui
um tuæ mandræ: sed etsi frueris gloria eorum, quæ carent materia, circa diuinita-
tis versans pulchritudinem, nos adspice & nostri miserere, quos & congregasti &
orphanos reliquisti, apertè dicens: Pacem Christi do vobis: valete & conseruemi-
ni, ô filij, & non formidet nec turbetur vestra anima. Ego enim rogabo pro vobis,
& mittetur vobis Spiritus sancti consolatio & auxilium validum: In Christo Iesu
Domino nostro, cui gloria & potentia cum patre & sancto spiritu, nunc & semper,
& in secula seculorum, Amen.

VITA SANCTI ALEXANDRI EPISCOPI ET
MARTYRIS, PER ADONEM ARCHIEPISCOPVM
Treuirensis collecta.

26. Nouem-
bris ordina-
tione S. Da-
masi Papæ.

Oratione
sanctus vir
mortuum
fufcitauit.

OMAE natale sancti Alexandri Episcopi & martyris
sub Antonino Imperatore. Cui beato Episcopo, cum
set famosissimus in miraculis, quodam tempore dclan-
est quidam mortuus. Cuius parètes cum hortaretur san-
ctus vir vt crederent in Christum, sponponderunt se te-
cturos, si isdem mortuus fuscitaretur. Tunc sanctus vir
oratione facta, conuersus ad corpus dixit: In nomine pa-
tris & filij & spiritus sancti surge. Qui statim surgens, cla-
mare cœpit: Audite parentes & populus vniuersus: di-
ctus à duobus Aegyptijs vultu tererrimis, iraque plenis,
positus sum in obscurissimo loco, vbi erat puteus, sub-
toque veniente quodam iuvene nimio splendore corusco, totus ille locus conre-
muit: & exclamauit iuuenis ille splendidissimus, Remittite puerum, quia vocatur
à famulo Dei Alexandro. Et ecce reductus sum in corpore. Nunc domine Alexan-
der baptiza me in nomine Dei tui, nè vltra videam, quod hodiè vidi. Vocabatur is
Lucius: cum quo baptizati sunt alij centum viginti quinque.

Lucius cum
125. bap-
tizatur.

Vides Missa
nò esse no-
uiriū inuen-
tum, vt nu-
gantur no-
nulli?

S. Alexan-
der
fustibus es-
ditur.

Cumque rumor beatum Alexandrum vbi que spargeret, Antoninus direxit Cor-
nelianum præsidem, vt Alexandrum Episcopum ei exhiberet. Qui inuenit eum die
Dominica in Ecclesia docentem, & Missas agentem, & sicut Imperator iusserat ap-
prehensum perduxit Romam. Secuti sunt autem eum Crescentianus presbyter,
Bonifacius, & Vitalis. Præses verò ligatis manibus eius retrò, obrulit eum Antoni-
no: à quo interrogatus, cum de Christo constantissimè peroraret, fustibus iustus est
mactari, & grauissimè cædi, deinde in custodiam claudi. Quo cum à militibus ducere-
retur, Antoninus post illum clamauit: Quatuor dierum à me tibi dantur induciz,
vt deposito cultu natiuitatis tuæ vltro neus aduenias. Cui sanctus vir respòdit: Qua-
tuor dies iam aestima præterisse, quod desideras, hodiè comple.

Iterum gra-
uissime tor-
quetur.

Bestias &
ignes fu-
perat.

Hercula-
nus credit.

Misso igitur illo in custodiã, beatus Crescentianus sedens sub arbore cœpit plo-
rare, & præ tristitia soporatus dormire. Cui visus est Angelus Domini, & dixit ei:
Iam fui ad Alexandrum, & solui vincula eius, & confortavi eum: & nunc nè federa-
tis sub hac arbore, nè fortè Tyranno nunciemini. Eductus igitur de custodia beatus
Alexander, iterum sistitur Antonino, & suspensus in eculo, iubente impio, lampar-
des ardentes circa latera eius appositæ sunt, & vngulis eius corpus abrasum. Dein-
dè ex eculo depositus, ductus est ad templum Apollinis. In quod ingressus statim
vt orauit, pars aliqua templi, & simulacrum Apollinis cecidit. Antoninus verò
hoc factum magicis artibus depurans, sedens pro tribunali, sanctum Episcopum
ad bestias damnauit. Et cum nulla eum tetigisset, fornacem igneam parari iussit:
& beatum virum in eam iactari. Vt autem sanctus martyr expansis manibus in me-
dio fornacis orauit ad Dominum, totus ignis ita extinctus est, vt nec vestigium
caloris remaneret. Tunc Antoninus de fornace sanctum virum eductum decol-
lari præcepit. Cumque iam duceretur à militibus, quidam iuuenis ex officio An-
tonini, Herculanus nomine, exclamauit dicens: Antonine infensate tyranne, cur
cæcus & surdus perduras? Ecce famulus Dei post virgas, post eculos tuos, & lam-
pades, atque vngularum attractus, post templi & idoli tui ruinam, post leonum &
vrsorum rabiem deuictam, post fornacis ignem extinctum, nunc ad decollandum
gau

SUM

90
E

gandio repletus vadit. Quis dubitet verum Deum esse, qui ita suos confortat? Antoninus hacaudicens, Infelix, inquit, iuuenis, quid tibi factum est, ut tales sermones loquaris? Et iratus iussit iuuenem teneri, quem cum diuersis cruciatibus afflixisset, gladio consummauit. Beatus vero Alexander cum duceretur, obuiauit ei quadam vidua, quam beatus martyr rogauit dicens: Commoda mihi orarium. At illa praestitit ei. Officiales autem dixerunt mulieri: Perdidisti orarium tuum. Facto itaq; signo Crucis, expoliant se beatus martyr tunica, & in linea stans, textisibi de orario oculos, de in positus genibus suscepit gladium, via Claudia, xx. miliario ab Vrbe. Et factus est terramotus, & vicus & thermæ ceciderunt.

Sanctus autem Crescentianus, & hi qui cum illo erant, reuelante martyre, tulerunt sanctas reliquias eius, & sepeliêrunt in loco vbi orans fornacis ignem extinxerat. Et posuit scriptum supra marmor continens: Hic requiescit sanctus & venerabilis martyr Alexander Episcopus. Cuius depositio celebratur vndecimo Calendas Octobris. Cui Papa Damasus postmodum cryptam condignâ faciens, illic cum sexto Calendas Decembris transposuit, quando & festiuitatem ei dicauit. Orarium porro illud sibi praestitum, vndè sibi martyr oculos texerat, mox vt decollatus est, mulieri quidam puerulus detulit, quem Angelum fuisse nō est dubium. Quod illa non sine grandi stupore recepit, & verè martyrem confessâ Alexandrum, Christo credidit.

Is detruncatur.

Eccè quomodo morturus signo sanctissimæ Crucis se munuit.

Reuelante martyre, tulerunt sanctas reliquias eius & sepeliêrunt.

Nota festiuitatem dicatam S. Alexandro per Damasum Papam.

DE SANCTO MAXIMO EPISCOPO RHEGIENSI HOMILIA, QUAE HABETVR INTER EAS, quae Eusebio Emeseno adscribuntur. Est sanè erudita, & ab eius discipulo edita. Nos eam in capita distinximus.

LOCVTURI de perfectione summi antistitis & confessoris, multum veremur, nè merita eius, dum affectus praedicationis insinuat, tenuitas sermonis abscondat. Qui cum à prima aetate nouis virtutibus vsque ad finem quasi semper inceperit, inter ipsa primordia consummatus apparuit. Diu ille sub habitu seculari, Christi militem gessit, diu sanctæ vitæ, quæ sola decet, professionem negauit: diu in hunc mundum positus, extra mundum fuit: diu seductori imposturam fecit, diu mententem sefellit: & cum iam eum mundus animo nō agnosceret suum, vel solo tamen corpore tenebat alienum: ac sic publica conuersatione suscepta, non tam coepit esse quod non erat, quam prodidit quod latebat. Inter hæc stupebat in sinu suo patria ciuem suum peregrinari, & intra fines proprios nouæ conuersationis legibus exulare. Nondum quidem visibiliter exierat de terra sua, & cognatione sua, & de domo patris sui: sed iam spiritaliter reliquerat terram suam, quia nullis inclinabatur concupiscentijs actibusq; terrenis: iam reliquerat cognationem suam, quia nullis iam carnalium necessitudinum detinebatur affectibus, nullis vitiorum, quæ per longam consuetudinem proxima & cognata animæ efficiuntur, velut parentum constringebatur amplexibus. Iam reliquerat domum patris sui, quia in inquisitione aeternæ illius patriæ, supernis intentus, excesserat.

Tum itaque patriarcharum in se complexurus figuram, subito totum reliquit, villam posset obrinere, qui totus est dicturus cum Apostolo: Eccè nos relinquimus omnia, & secuti sumus te. Omnibus prorsus cupiditatibus, velut indumentis exiit, abijciuntur cum seculo extranea bona, vt magis propria ornamenta clarescant. Ista est vera & perfecta conuersio, quando non solum possessio negligitur in rebus, sed etiam passio corporaliter: de domo & de loco suo diuina vocatione dignus egreditur, tanquam Isaac à patre, viua Christi hostia futurus, offertur, & super inuisa Lirientis aræ, totis humeris crucē Domini baiulaturus, imponitur: de qua quidè ara multa piorū animæ in holocaustū & in odorem suauitatis assumi in videda consummatione meruerunt. Super hanc itaq; aram per contritionē carnis & sanguinis, semetipsum Deo immolat: & sicut illic pro Isaac aries occulta mysterij

27. Noueb. Cap. 1.

Adhuc secularis quam sancte vixit S. Maximus.

In patria degit peregrinus.

Cap. 2. Matth. 19.

Gen. 22.

S. Maximus fit monachus & Lirineasis.

RIUS

27. Noueb. Cap. 1.

Postea Ab-
bas.Cap. 3.
Gen. 32.† viderur
deesse, in su-
la, aut mo-
nasterij.Multos fan-
ctæ conuer-
sationis fru-
ctus colligit

for. * in

Cap. 4.
Sæcti, lumi-
naria sunt à
Deo accesa.

4. Reg. 2.

Cap. 5.

Multos
Christo lu-
crificat.

Cap. 6.

dispensatione supponitur, ita hinc dum in illa sancta congregatione de milite con-
surgit, & in principem promouetur, ex oue in gregis arietem commutatur.

Legimus beatum Iacob, cum de patria fratrem fugeret, sine villo subsidio, solum
in baculo suo transisse Iordanem, & post longæ peregrinationis absentiam, cum
magnis opibus, duabus etiam honorabilem coniugibus, vt tunc licebat, ad patri-
am reuertisse: Ita hic sanctorum eximius, patrem ac fraternitatem suam fugiens,
se solum ex omnibus portans, in spiritu tanquam in baculo transmissum, angustis-
simo freto deserit. Lirinensis * sedem, immò larebram petiit, vbi à mundi, tanquam
ab inimici periculis tutus, multis laboribus defudatis, tanquam in matrimonium
sumpturus, & quasi annorum hebdomade transacta, (nam plenis septem annis Ie-
sù Christum gregem pauit) Rachel acquisiturus, in insula, præparatur Ec-
clesiæ. Qui quantos ibi Iacob iste nos ter virtutum institutionibus sacerdotum, quan-
tos in Christo genuit patriarchas, quantas ibi, o pater luminum, meritorum aucto-
rum donorumque largitor, quantas ille diuitias vobis ac patriæ reportandas, quanto
ille thesaurus animabus vestris, dum in illo camino humiliacionis excoquitur
congregauit? Quanta ornamenta, quanta monilia fabricatus est? Vobis enim il-
le athleta Christi in illo agone sudauit, vobis, dum se extollit, fructificauit: sibi illi
ferens, vobis colligebat: sibi quærens, vobis nescius acquirerebat: sibi paraturus præ-
conia, vobis soluturus vltimam: vobis hæc spiritualis columba cibum de illa Christi
mensa, & angelica congregatione capiebat, vobis potum de illo gratiarum fontem
sitians hauriebat: vt quasi marer sollicita escas, quas de illo vitæ horreo sumperat,
in sensus vestros pleno de corde transfunderet. Vobis prophetica hæc apes, saluti-
fera in illo alueario mella confecit: vestris quidem cõspicibus deerat, sed vestris
profecibus militabat. Sic lampas magna non sibi accenditur, sed lumen suum emi-
nit * & circumiecta iaculatur, speciosum fundens flammæum doctrinæ fulgorem,
& vniuersis qui assistunt, integrum, & singulis totum. Meritò se vobis imputet beata
illa insula ex hoc vno atque vnico munere, licet multum erubescat ex alio: vir il-
le præcipuus, illic doctus, vt hic doceret: illic diratus, vt hic sceneraret: illic illu-
minatus, vt hic fulgeret: illic purificatus, vt hic sanctificaret: & vt hic exercere pos-
set confessionis curationem, illic quæsiuit aromata & pigmenta virtutum. Sic in-
dustrius atque audax negociator, ex terra atque longinqua expetit, collaturus regi-
onibus suis peregrina ac preciosa commercia. Absentat paulisper à patriâ, vt no-
uas opes ac diuitias transmarinas reportet ad patriam.

Gratias tibi Domine, qui tam conspicua ad inquirendum te luminaria in noctem
mundi huius accendis, per quæ & ad viam salutis possint venire, qui cupiunt: & ex-
cusationem non possint inuenire, qui negligunt. Felix itaque terra, quæ talem ge-
nuit: felicior, quæ erudiuit. Sit sanctificata, quæ dedit: sit benedicta, quæ reddidit. Be-
atus & ipse communis pater, quem & illic honoratus accepit, & hic honor rapuit.
Dignus, cui primus ille fundator gubernacula Lirinensis nauis post se moderanda
committeret. Dignus, cui tanquam Elias ad superna migraturus, Eliseo discipulo
pallium pietatis & gratiæ, ac præclara meritorum indumenta traderet, & in se au-
gendus, & in filio duplicandus. Dignus, inquam, hic, cui ille piissimus pater Hono-
ratus, tanquam Moyse, primi populi primus princeps, duæ tibi per desertum Israë-
lis legem traderet, & quasi fortissimo Iesu Naue, pia iura transfunderet, electo vi-
quæ ac satis probato, qui sacrum ad promissa caelestia promoueret ac perurgeret
exercitum. Hoc itaque duce, sanctæ congregationis splendissima illa die ac nocte
coluna non defuit: sed semper eos tanquam gemina fidei atque operum lux præcessit.

Quantas hic in illo deserto, sicut de Iesu Naue legimus, nequitiarum spiritualium
exercitatus debellator, quantas in conuersorum cordibus gentes peremit.
Quantas nationes inuisibilium aduersariorum, quæ Israëlem de regno excludere
conabantur, extinxit? Studens in homine, velut in terra sancta, tanquam hostem
interficere passiones, ac tanquam Dei populum introducere ac plantare virtutes,
& quasi cultris lapideis, id est, fortibus Christi præceptis, concupiscentias refecare,
& circumcidere voluptates, & non minus exemplo quam imperio, militum pectus
armare, atque ad desiderium supernæ hæreditatis accendere. O virum perfectum
exercitus idoneum ducem. O virum per omnia Deo dignum.

Eminet, vt sic dixerim, in ipso habitu animi fortitudo: in specie exteriori ipsan-
putares expressam imaginem sanctitatis, terribilis incessu, reuerendus ad aspectum
Credere

SUM
9
10
R

Crederes quod semper inuisibilem illum hostem, ipsa vultus sui virtute terreret. Metuendus seueritate, benignitate venerandus, autoritatis censuram humilitatis mansuetudine temperabat. Minabatur quidem frontis austeritas, sed cordis seueritas blandiebatur. Ac sic conueniente in vno diuersitate gratiarum, Paulus apparet in vultu, Perrus in spiritu. Illius districtio, huius erat pietatis amulatore: ita vt cum presentiam eius vix sustineres, absentiam ferre non posses. Interiorum autem bonorum suorum formas ac species, sicut nemo ad plenum inspicere potuit, ita nemo sufficit explicare. Quas ille sicut extollere studuit, ita elaborare occultare: vt de ornamentis sanctae animae suae dictum accipi possit, Omnis gloria eius sicut regis abintus in fimbrijs aureis, circumamicta varietate. Digne in fimbrijs aureis, quia magis ac magis in operum suorum fulsit extremis. Digne, in vestimentorum sine, ita ille in actuum suorum consummatione plus claruit. Ita que dum illa sancta congregatio beatus magister angelicis studijs scholae Christi imbuuit, splendebat omnis insula, radiata ac repercussa suorum luce meritorum: & quicquid ab vno ad vniuersorum gratia peruenisset, rursum ab vniuersis ad vnius gloriam reuertebatur, & quasi nobilitas aquarum ad fontis magnificentiam redundabat. Inter haec ille cum vellet augeri, nolebat agnosci: quia haec est natura iustitiae, vt quanto studiosius abscondi optat, tanto clarius innotescat, & occultatio ipsi proditio sit.

S. Maximus magna vultu pietatis seueritate.

Psal. 44.

Natura iustitiae.

Cap. 7.

Matt. 5.

Cap. 8.

Habes hic auctoris fidem & antiquitatem.

Fugit, dum expetitur ad Episcopatum.

Cap. 9.

Sanctos viros suum lumen semper sequitur.

Cap. 10.

In Episcopatu vixit, vt monachus honoris causa.

R I U S

VIII

honoris impatiens, pauper in pecunia, diues in conscientia, humilis ad merita, superbus ad vitia, locuples in donis Dei: sic in se excoluit gratiam vnam quamque quasi solam: pauci sic tenuerunt singulas, quomodo ille in se impleuit vniuersas: semper in operis exercitio, semper in compunctionis affectu, semper occupatus, & semper vacans. Nulla illi ex omnibus propensior fuit cura, nisi aut de Deo in lectione atque sermone, aut cum Deo in oratione loqueretur, & illum velut Moyses facie ad faciem compellaret in corde, eumque quasi praesens praesentem ad implenda promissa sua, voce imi pectoris conueniret. Cum qua voce cognitionis purae atque pinguis simae, & arescentis medullae, atque continuatis ieiunijs ossa clamabant, audens, de persecutore iniquo, longo triumphare martyrio.

Cap. 11.

Quid inter haec dicam? Exhaustorum magnitudinem membrorum prodebat robur antiquum, & ita mortificationem Christi praeferebat in cruce, ut reliquias quaedam videres in corpore. Ita autem mentem eius repleuerat auditas futurorum bonorum, & ignea diuini timoris ebrietas, ut abstinentiam & in ediam summam deceret. Tu erga te fatigas quidem votum, sed producis affectum. Vno eodemque tempore, dum a patria probaris, patriam probas. Tunc impletum est circa vos, dilectissimi fratres, illud Evangelicae promissionis oraculum: Petite, & dabitur vobis: quaerite, & inuenietis. Sicut autem legimus sacerdotem decebat, prudentia legitur, quaeritur, pietate reuocatur. Sequuntur illum atque comitantur, & ingrediuntur cum illo fines vestros non extranei, sed proprii ac domestici suffragatores, id est, principium sapientiae timor Domini, compunctio, purificatio, perfecta religio, & vniuersus religionis chorus, sanctitas, benignitas, castitas, sapientia, iustitia, misericordia.

Cap. 12.

Eccè qualiter ambitiosus vester a vobis, eccè quali pecunia sacerdotium comparauit. O admirabile negocium, o celeste commercium. Vnde emit, ipsum est, quod emit: id est, quia verus meritum honor non alibi, quam in ipsis meritis continetur. Vitae perfectio, propter quam a vobis est inquisitus, ipsa est Episcopatus. Inreuenit autem in medio huius negocii haec ipsa illius sanctitas, & salus vestra. Nemo neget, nemo nescire se simulet. Indè vos ademit, vnde vos sapius, ut confidimus, a peccatis redemit. Quarebatis magnum, sed verè summum reperistis. Probatis in illo planè & impleta vestra, & exuperata iudicia. Plus vobis vita illius reddidit, quam fama promiserat. Sicut autem legimus Evangelicam illam ac beatam mulierem, effraeto alabastro nardi preciosi, vnguentum super carnem Domini profudit, ita gloriosa illius anima aperuit latentes in se diuitias caelestium munerum, & de armario suauolentium virtutum, aromata sanctificationum & gratiarum suarum supra omnem hanc Ecclesiam, quae est Christi corpus, effudit, & ad ipsum caput membrorum iustificatione transmisit: & verè, ut dixi, repleta est vniuersa haec domus Christi ex odore caelestis vnguenti.

Cap. 13.

Quid dicam eius voluntatem, ut fierent ei lachrymae panes die ac nocte, & pro cibo ac potu haec secum incessabiliter ruminaret, Quando veniam, & parebo a faciem Dei? ut praeter vitam nihil esuriret, praeter iustitiam nihil sitiret: ut praesentia tanquam inania atque transacta, absentante spiritu non videret, & in futuro reposita, tanquam oculis subdita concupisceret, & in latitudine cordis sui spe disponente atque imaginante depingerentur: ut fastidio essent, quae se ad spectibus offerrebant: desiderio autem illa, quae se sensibus inferebant: ut quanto amplius de ipso sapientiae fonte libasset, tanto ardentius esuaret? Habet etenim hanc vim dulcedo caelestium pulchritudinum, ut quanto intentius quaeritur, tanto intentius desideretur. Ingerunt de cupiditate appetitum, & non faciunt de satietate fastidium: sicut de sapientia ipsa testatur: Qui edunt me, adhuc esurient: & qui bibunt me, adhuc sitient.

Cap. 14.

Et idè loquebatur, credo, securo in conclaui & in cubiculo suo beata illa anima: O fragilitas humana, exiguum est, quicquid agis propter spem aeternorum. Quanta libet acquisieris, non defitas: quia adhuc superest, quod requiras: ac rotum ei videbatur parum, quicquid adhuc recipiebat augmentum. Urgebat se Apostolicis adhortationibus, sicut dicit: Bonum, inquit, facientes, non deficiamus: tempore suo metemus, non deficientes. Quid est ergo, Bonum facientes? Id est, Si homo non imposuerit finem operi, nec Deus imponit remunerationi. Quantum enim ferimus in operibus, tantum metemus in fructibus. Et quia non ad mensuram dat Deus spiritum

Psal. 41.
Contemnit
praesentia,
appetit semper maiora.

Ecclesi. 24.

Gal. 6.

Ioan. 7.

SUM

NO
B

spiritum, quantum se auditas inquirentis dilatauerit, tantum se aperiet manus re- Operu mer- ces in calis.
tribuentis ad primum. Oportet ergo, vt anima in bonorum desiderijs semper ex-
erceatur, quæ nullis in proficiendo terminis coërcetur: in comparandis sibi cæle-
stibus ornamentis nullam patitur legem, cui accedere concessum est vsque ad di-
uinæ imaginis dignitatem.

Inter hæc ille exercitio infatigabiliter accinctus, ad noua merita nouus semper Cap. 15.
assurgens, corpore in terra positus, conuersatione in cælis fuit, & inuidtum contra
peccati iacula timoris perpetui scutum tenuit. Vocem illam B. Tob incessabiliter
secum voluebat: Ego autem sicut fluctus super me tumentes timebam Deum. Fe- lob 31.
lix tætra, quæ talem genuit, ac de alumno patronum, de homine Angelum ad au-
thorem remisit. Huius ergo tanti actam præclari, quæso, vt nos & discipulos me-
thorem remissit. Huius ergo tanti actam præclari, quæso, vt nos & discipulos me-
minèrimus, & filios. Rapiat vnusquisque quod possumus, de bonis intestati paren-
tis. Hic de hereditate eius assumat holosericam, gestorū varietate preciosissimam: Sanctorum
hic mansuetudinis ac simplicitatis occupet talentum: ille eius pectoris beneuo- virtutes
lentia ac sapientia monile sibi vendicat: hic margaritam compunctionis & the- imitandæ,
saurum castitatis inuadat. Licet enim ille locupletissimus Christi amicus quicquid
habuit, integrum secum tulerit, & nobis tamen, si volumus, totum reliquit. Itæ er-
go agamus, bona illius consecrantes: vt qui in æternam gloriam suscitandus est
sub sine seculorum, redditus Ecclesiæ suæ, per rediuiua in filijs merita iam surre-
xerit.

EIVSDEM BEATI MAXIMI VITA, AV-
THORE DINAMIO PATRICIO.

Prefatio Authoris ad Vrbicum Episcopum.

Domino beatissimo patri, Vrbico Papæ, Dinamius Patricius salu-
tem. Cùm Apostolicæ pater fidei ardore succensus, vniuersa de
virtutibus S. Maximi, quæ fidelis relatio gestorum manifestat, so-
licita indagatiōe perquiris, imperitiam meam pulsare non de-
sitis: paternis etiam monitis prædicandi authoritate cõfirmans,
quod non parum ipsius delicti noxa reus efficiar, nisi omnia in
vita eius, quam me ante aliquot annos rurali sermone conscri-
psisse constitit, studeam addere quæcunque vos de illius mirabilibus protinùs ma-
nifestum est inuenisse, Vndè ego gemino pudore confundor, cui nec loquendi fa-
cultas conceditur, nec silentii securitas indulgetur. Si loquar, sensum monstrat de-
recta rusticitas imperitum. Nam si licuisset, vel de succincta poteram dictione pla-
cere, cui non possunt dogmatis augmenta succurrere. Inter vtrunque ergo consti-
tutus angustiam, præceptis vestris parere disposui, placiturus obedientia, non do-
ctrina. Verera vos igitur chartarum indicasti reuoluisse volumina, in quæ quid ex
eius operibus beatissimi Faustii antistitis prædecessoris vestri solertia deuota colle-
gerat, vndè pauca sensu potiùs, quàm obtutu, vix * decernere potuistis. Nam pluri- for. * discer-
ma æmula vetustatis edacitas consumperat, quæ latebant. Quod nisi scriptorum nere
meorum serie æternæ memoriæ traderentur pauca de pluribus, satis esse impium
censuistis. Vndè me ex parte votis vestris satisfecisse censeo, quod in lögam ducta
propaginem lectio multiplicata subsequitur. Quæ quotiens audientibus fecerit du-
dum lecta fastidium, ad vestrum poterit pertinere delictum: si mercedis premium
contulerit, nihil exindè ad me similiter pertinebit, qui compulsus vestris imperijs,
prolixiora conscripsi, quàm volui, & refugium breuitatis omisi. Me ergo, quem si-
lenti populo prudentissime pastor expolias, & tegmine taciturnitatis enudas, sup-
plico vt cum vniuerso populo, diffuso munias intercessionis præsidio. Quotiens le-
ctionis redigitur longitudo, nec dictio impolita displiceat, quam tenor relationis
sanctæ commendat. Nam dubium non est, quod quantum integra deuotione cor-
dis, ipsius sancti antistitis gesta præfers, tantum opera mediteris, vt eius integra au-
ditate mentis coneris sequi vestigia, cuius actionum diligis ornamenta: dum mo-
do diuino beneficio, & ipsius patrocinio tibi concedatur temporalis vitæ prolixa
tranquillitas, & sancti operis expetita facultas, domine verè sancte, & beatissime
papa.

VITAE

ARIUS

VIII
5

VITÆ HISTORIA, IN QVA NONNIHIL

interdum conati sumus dictionem corrigere. adiectis ad marginem capitibus.

27. Noubr. Cap. 1.

Quam expe-
diat in scri-
pta referri
sanctorum
gesta.

BEATISSIMI Maximi Rhegiensis vrbs antistitis ho-
die dies sanctæ solennitatis colitur, qui quorannis redi-
tuis temporum curriculis renouatur: cuius nos res ge-
stas pandere pia animi deuotio admonet, & p̄rica con-
suetudo compellit. Nisi enim ea, quæ perspicua & minime
dubia aliorum relatione comperta sunt, literarum
monimentis consignentur, quæ antiquitus gesta sunt,
plerunquæ à nouis authoribus variè referuntur. Nam
mystica actionis eius insignia nihil habeant ambiguum
nihilque ex ijs vulgaris assertio fabulosum efficiat, aut
vanitate suspectum: quæ ab illo facta sunt & comprobata,
ta, veridico sermone narranda sunt. Ex quibus ipsis tamen, nè auditori nimia
lixitas afferret fastidium, permulta reticimus, annotauius pauca.

Cap. 2.
S. Maximi
patria.

* pollicitæ
Votū casti-
tatis.

Catalogus
virtutū eius.

Corpus ab-
sinentijs
edomat.

Cap. 3.
Pecit Liri-
nen. mona-
sterium.
Marth. 19.

Succedit ho-
norato in
Abbatis
functione.

Cap. 4.
Crucis si-
gno profligat
satanā.

Beatus Maximus in vico proprio, cui Decomeco vocabulum est, vitæ summi
exordium, Christianis parentibus editus, & factus ilicò Christianus. Ab ipsis vero
infantiæ rudimentis sublimi semper humilitate crescens, ita teneros ætatis anno-
rum maturitate castigauit, vt proprietatem nominis sui gratia sanctitatis sibi
vendicaret. Postquam autem excessit ex ephēbis, luxuriæ illecebras & blandimen-
ta animi magisterio & censura edomabat, vt * pollicitatione virginitalis, palmam
incorruptæ integritatis obtineret, & in regnis cælestibus è carne sub iugum missa
triumpharet. Fuit nimirum honorum omnium ornamentis præditus, etque me-
ritò laude ac prædicatione efferendus: quippè vultu venerabilis, blâdus ad spectu,
ore placidus, animo serenus, paciētia fortis, magnanimitate cōspicius, paciamas,
largus erga hostes, labentia fastidians, cælestium ardens desiderio, temporalibus
æterna comparans, temporaria pro æternis vilipendens atque contemnens. Et vt
interiùs diuinæ legis præcepta cognosceret, naturali ingenij acumine rãtum in li-
teris profecit, vt legendi auiditate pastum quæreret anime suæ, & instar apum cre-
næ suauitatis nectar hauriret. Quauis autem omnia vitiõrũ carnalium fomenta
protereret, & omni ex parte præclara conuersatione fulgeret, at nihilominus vi-
res corporis abstinentiæ assiduitate frangebatur, carnis vitia antè, quam nata essent,
persequens & coercens: ita vt ei ad martyrium non nisi percussor defuisse vide-
tur. Nam ipse proculdubio martyrem se fecit & cruciatus, & merito.

Porro etiam omnem facultatum suarum copiam deferens, Lirinense monaste-
rium petijt, vbi sempiternas diuitias iustus inueniret: Euangelica secutus præce-
pta, sciens se perfectum fieri non posse, nisi venderet omnia sua, & à cunctis opi-
bus alienum se faceret. In ea autem congregatione cum omnes perfecta charitate
diligenter, ipse itidem ab omnibus amabatur. Tantis vero in eo feruor exiitit, vt
antè, quam monasticam viuēdi regulam complexus esset vel mystica instituta, iam
cōuersatione præcipuus videretur, ac deinde sancto Honorato decessori suo, sum-
mis virtutibus ornatissimo, qui illic Abbas fuerat, & honore succederet, & merito
æquaretur. Qua in functione cum gregem commissum pastorali solertia custodi-
ret, & singulis noctibus, alijs somno occupatis, monasterium lustraret, præter mo-
rem accidit, vt monachus quidam adhuc puer, morus quadam curiositate vel sol-
itudine, cum sequeretur. Ecce autem beatissimi viri conspectui diabolus insidiat
tor forma ingenti atque terribili sese offert. Sed cum illum spiritualibus indutum
armis terrere non posset, nec opinantem monachum tanto affecit terrore, vt ter-
pido gradu ad cellam illicò reuerterentem, ardentissima febris mox corripuerit.

Rursus pertinax ille impostor, sperans se sanctum virum vel aliqua ratione per-
turbaturum, ignei draconis specie se illi ostendit. Sed confestim Crucis signo ter-
ritus, euauit. Iam enim inuictus athleta hostem sæpius superatum minimè formi-
dabat. Postquam autem totius insulæ Lirinenfis peragrauit ambitum, ocyus acco-
sit ad lectulum ægrotantis monachi, quem diximus in febrem incidisse: clamquam
apud illum intra arcana pectoris sui, preces Deo fundens, id effecit, vt mox restitueret

SUI

90
E

rus sit incolumitati pristinae, & praeda sua frustratus sit hostis elusus. Itaque obtinuit gemina virtus inuisitam victoriam, quando & vires agrotis reddidit, & aduersarium superauit: deplorante inimico iacturam, quam fecerat: letante monacho salute, quam recuperauit. Sic autem singulis noctibus pastor egregius ouile Dominicum circumlustrans, ne quid aduersi accideret, ad litus equoris, quod vocatur Moles, quandoque accessit, moxque veterator ille praestigij suis ausus est tanquam nauem onustam oculis eius repraesentare, nautasque suo more feruentes in opere, nauisque instrumeta colligentes: duos vero ex illis ab beati viri latera accedentes, dicentesque, se eodem aduenisse negotiandi causa, quod non sine ingenti lucro id fore rei euentus declarasset. Se nosse illum Maximum, non minus sanctitate, quam nomine: eumque in locis transmarinis tato opere desiderari ab omnibus, ut si eum obtinere possint, nihil sint maiori in precio habituri. Nullum se igitur maius facturos compedium, quam si ipsum nauis impositum possint abducere Hierosolymam, praeter opinionem successu prospero repertum. Id vero proculdubio magno ipsi honori & dignitati fore, si felici cursu eodem aduectus sit, ubi intantum votis omnium expectetur. Sed vir Dei insidias & malum dolum inimici cognoscens, sanctae Crucis signo se communit, caelestem implorat opem, ac deinde spiritali auctoritate sic respondet: Fallere non potest milites Christi nequitia plani & impostoris, nec suis fraudibus illis potest illudere malignus, quibus Deus id praestat, ut aduersa prauidere queant. Hanc vero insulam usque adeo beatissimi Honorati communiuerunt preces, expulso per eum dracone eius habitatore, ut nullus deinceps nocendi aditus in eam pateat diabolo. Sub his verbis ab oculis oratis euauit nauis commentitia: moxque ille reuersus ad oratorium, hortatus est fratres, ut ad vigilias surgerent: vnaque cum sancta illa congregatione ipse celeberrimas laudes perfoluit ei, per quem ab hoste victoriam reportarat.

Præstigiæ
dæmonum.

Vir sanctus
signo Cru-
cis se munit

Euanescit
dæmonum
phatasmata

Cap. 5.
Creatur Epi-
scopus Rhe-
giensis.

Alius virtu-
tum eius ca-
talogus.

Nequitia
dæmonum.

Precibus de-
monem ab-
igit vir Dei.

Cap. 6.

Psal. 17.

Cap. 5.
Creatur Epi-
scopus Rhe-
giensis.

Alius virtu-
tum eius ca-
talogus.

Nequitia
dæmonum.

Precibus de-
monem ab-
igit vir Dei.

Cap. 6.

Psal. 17.

Quam autem fama insignium virtutum eius per orbem vniuersum volitaret, ad Rhegiensis vrbis Episcopatum non modo ciuium, sed etiam sacerdotum siue praesulum omnium studio non minus raptus, quam electus, & quanuis inuitus, illico consecratus est. Etiam autem & re & nomine Maximum, vix habere videretur, in quo amplius crederetur, ne quid tamen nomini decederet, si cut opere & factis permansit maximus, ita & in honore excelluit. Inter caetera igitur recte factorum, quae in illo refulgebant, ornamenta, patientia fortis, beneuolentia patiens, libertate alacris, liberalitate abundans, magnanimitate beneficus, humanitate mitis, sedulitate diligens, charitate suavis, largitate communis, doctrina praestans, iustitia singularis, humilitate sublimis, opum contemptor, dignitate copiosus & affluens fuit. Templum in Rhegiensi castello in beati Albini honorem, quanta potuit animi deuotione, condidit, cuius columnas, quas hodieque illic cernere licet, iuga bouum eodem pertraxerunt, sed ita tamen, ut nullam sentirent tanti ponderis molestiam, eius sanctitate id efficiente, quando ille ad templi structuram operarius indefessus aderat. Quod si vero abesse eum contingeret, nequissimi daemones occulta machinatione adeo earum pondere premebantur boues vniuersi, ut nullis stimulis adigi possent ad progrediendum. Et si plures alij adiuncti essent, manebant immoti omnes, quantumvis atrociter caederentur atque fauciarentur. Id ubi celer nuncius beatissimo antistiti significauit, ille incunctanter atque fidenter veniebat ad locum, nec terrore trepidus, nec mœrore perturbatus. Tum vero hostis nequissimus eius oculos fallere non potuit, nec se ab eius conspectu subducere, qui totius populi oculis conspici non poterat. Air autem vir sanctus ad illos: Frustrâ vexatis iumenta rationis expertia, dum inimici impedimenta cernere non potestis. Ego vero paruum Aethiopem video, bobus sese obijcientem. Inde flexis genibus, orat supplex Deum, ut hostis insidias auertat. Eius preces malignus ille ferre non sustinens, ocyus non sine terretimo fœtore recedit. Mox amotis bobus, qui alijs adiuncti erant, columnæ sine difficultate vlla ad locum destinatum pertrahuntur.

Neque illud ob confirmandos Rhegiensium animos omittendum putauimus, quod cum beatissimus antistes ad basilicam ab ipso constructam sacras reliquias summo cum honore passendo adduceret, ubi ad vrbis portam ventum est, ab improviso versus ille ordine occurrit: Hæc porta Domini, iusti intrabunt in eam. Vnde proculdubio colligi potest, eius precibus vrbem illam adeo esse munitam, ut sicut hæcenus, Christo propitio, nullos hostium incurfus longo temporum interuallo pertulit, ita deinceps quoque Deo fauente minimè perperessura sit. Facile enim eximius ille pastor, quem

R I U S
V I I I
5

Vivunt fan-
cti.

quem vivere testantur facta eius, post decessum suum apud Deum obrinere potuit, ut vrbs illa, in qua ipse fuisset antistes, præclaris meritis suis perpetuis temporibus mun- nita sit virtute corporis sui in templo sacratissimo, quod condidit, coruscante multis beneficijs, quæ illic omnibus præstantur.

Cap. 7.
Eccè quo-
modo olim
sancti pa-
tres vigilijs
celebrarint.

Cùm aliquandò in eadem basilica vir sanctus instantia pastorali vigilijs celebra- ret, Ansani Diaconi Rhegiensis nepos, id est, fratris eius filius, quem parvulum pe- rentes è vita abeuntes reliquerant, & ipse nutriendum susceperat, magisque quam si suus esset filius, diligebat, cùm in muro vrbs illius cum pueris luderet, è muro pro- lapsus, cervicibus fractis, expiravit. Eius rei nuncio valdè consternatus Ansani accurrit celeriter, raptumque pueri cadaver operuit vestimentis, & ad beatum anti- stitem clam deportavit, interim secum tractans, quemadmodum illum publicè ad pedes eius deponeret, & ut vitam ei restitueret, suppliciter obsecraret. Sed quia novè probatissimum Christi militem omninò fugere iactantiam, maluit eum perferre ad cubiculum eius, & in lectulo eius repositum operimentis illius tegere, prorsus con- fidens, quòd excitare eum posset precibus suis medicus spiritualis, quippè qui ægre- consuvisset afferre salutem. Indè verò non sine multo quidem animi merore, se- tamen fiducia plenus, Episcopum adiit in templo vigilantem, & stantem in loco suo. Eo viso, clementissimus præsul, ut ea, quæ gesta fuerant, explicaret, silentium pla- lentibus indixit: precibusque solita deuotione completis, Diaconum illum Ansa- num propter ea, quæ fecerat, acriter obiurgavit. Sed ille non solum terroribus abigi non potuit, sed magis etiam animo compunctus, ad pedes eius se stravit, exclame- uitque se illos minimè laxaturum, nisi mortuum excitaret, dicens eum id posse faci- limè, quandoquidem nullo indicante iam cognouisset, quæ de puero facta essent. Hac ille importunitate compulsus, & ratione constrictus, cum Ansano voluit ad le- ctulum suum seceretò se conferre: sed populi frequentiam vitare non potuit, volentis tantæ rei miraculo interesse. Postquàm igitur venit ad exanime pueri corpus, diuinam cœpit toto pectore implorare opem, apprehensaque cum multa fiducia pueri manu, pristinæ eum saluti restituit. Exclamavit autem populus vniuersus: Glo- ria tibi Deus: nec quisquam eorum indè remoueri se passus est, nisi videret mouen- tem se puerum, & loquentem audiret. Ex quo populi tumultu vix opera clericorum suorum ad vigilijs reduci potuit. In hoc miraculo & magna Diaconi fides, & illustris Episcopi virtus enituit.

Mortuum
puerum re-
uocat ad vi-
tam.

Cap. 8.

Porro etiam cuiusdam viduæ vnicam filiam adolescentem accidit è vita decedere: quam cùm mater miserabilis in feretro pro more efferendam composuisset, ad bea- tum antistitem trepida properauit, causamque doloris sui lachrymis potius, quàm verbis, ei indicavit, orans ut ad corpus exanime preces funderet. Id verò sanctus præsul, pietate motus, nec negare, nec differre potuit: sed ad cadaver accedens, sub- latis in cælum manibus, Deum pronus implorat, & vita redditur extinctæ. Confestim enim illa, tanquàm graui soluta somno, expergiscitur, oculos aperit prægrauatos, ap- pellata surgit, mater eius immenso afficitur gaudio, populus omnis obstupescit: Epi- scopus, qui virtutum meritis mortis iura resoluera, fugiens iactantiam, illico se sub- ducit: sed populus magnis vocibus laudans Deum, maximam vestimenti eius partem, reliquiarum loco eam habitura, ciuili quadam violentia diripit & discerpit: ita ut propter eius declarandas virtutes, id quod ægrè ad humeros eius relictum fuit, hodi-erna fidelium deuotione asseruetur.

Item puellâ
quandam.

Subducit se
vitandæ in-
anis gloria
causa.

Cap. 9.

Adolescentulus quidam rabiidi canis morsu præfocatus perijt. Vidit id populus abire ad Episcopum, orat ut ad extinctum hominem veniat. At ille incipiti cogitatio- ne suspensus, dum hinc non potest contemnere lachrymas supplicantium, inde ab ostentatione sibi metuit, tãdem pietate vincitur: facit quod rogabatur, venit ad mor- tuum hominem, tollit manus in cælum, pariterque stillantes oculos, ad spectante po- pulo excitat defunctum. Adfunt parentes, pugnis sua verberat pectora, ora lachrymis vsque ad deo rigant super filio, ut è terra surgere non valeret, licet iam rediuiuus. Inte- rum manum vnâ patri, alteram matri porrigens, nutantia membra illis erigentibus sustollit. Acclamat populus, Deo gratias: ille vitæ redditus, ad suum redit hospiti- um, cui iam sepulcrum parabatur, parètes incredibili exultant gaudio: vivere homi- nem, qui mortuus fuerat, vix ipsis oculis suis credunt. Eccè autem canis ille, qui hunc adolescentem, & multos alios infestis moribus laniarat, in Episcopi conspe- ctum venit: commotus Episcopus, proiecto baculo, erectis sursum manibus orat.

Aliu quæ-
dam excitat

SUI

9
10
11
12

Dominum, mox efflat in canem, isque vita destituitur. Non sanè admirandū videtur, beatum Episcopum, dum sibi commissum cupit tueri gregem, eius hostem istū lethifero perdidisse: neque id gladio, aut armata manu, sed flatu oris sui. Porrò vulnera, quæ canis ille dentibus suis inflixerat multis è plebe, precibus & Crucis signo adeò curauit beatus Episcopus, vt nulla eorum vestigia apparerent.

Flatu suo rabidū canem extinguit.

Bos petulans cornu hominem miserè lacerarat, eius effusis intestinis. Mox illum adducunt quidam ad Episcopum. Is tametsi in cunctis miraculis timebat sibi, nè animi elatione pulsaretur, at tamen tam malè faucium hominem clementer excipit, callidis fomentis extra eius manibus suis pertractata confouet, reponit in locum suum per vulnus à boue inflictum, ipsum vulnus adhibita spògia leniter obligat, seridè hortatur, nè quis præter ipsum, illud soluere ausus sit. In dè septimo die ligamina auferès, tam sanum reperit hominem, vt vix vllum vulneris signum relictum videretur.

Cap. 10.

Sanat hominem miserè faucium.

Teneros corporis sui artus vir sanctissimus ppetua cilicij asperitate domabat, quo pro interiori tunica vrebatur, nec id crucis studio vnquam deposuit, sed in illo etiam se iussit sepeliri. Lauacris vii nunquam voluit, nè animi constantia, qua calcatis carnis oblectamentis & illecebris, martyrium sustinebat, emollesceret. Cæcus quidam annis quindecim perpetua damnatus caligine, virum sanctissimum continenter deprecabatur, vt suis precibus lumen ipsi reformaret. Sed Episcopo hoc ob vitandam ostentationem differente, Rusticum subdiaconum, qui ei seruire consueuerat, cæcus rogauit, vt noctū Episcopo ecclesias visitante, ipsum perduceret ad templi vestibulum, vnde ille esset egressurus. Fecit id subdiaconus, & vir beatus dum vult excedere è templo, in cæcum pedibus molliter impingit: cæcus eius veneranda vestigia supplex amplectitur, orat visum sibi vt restitua. Itaque Episcopus fidenter obsecrat Dominum, Crucis signum imprimi oculis eius, & diū extincta lumina mox reparantur. Osculatur hominem Episcopus, obtestatur, vt rem apud se tacitam habeat, quod tamen ille præ immensa animi exultatione præstare non potuit: quanquam etiamsi celare ille voluisset, quod secerè factum erat, non potuit tamè manere occultum, quod palàm omnium oculis cernebatur.

Ciliciū eius,

Crucis signo & precibus cæci illuminat.

Innumera sunt beatissimi antistitis miracula, nec possunt omnia commemorari, quantumvis proluxa texatur oratio. Facillimum ei erat illuminare cæcos, sanare claudos, vita sanctos excitare. Denique nihil non efficere poterat, qui intra se manentem habebat spiritum sanctum. Interea autem, dum tot claret miraculis & immensis mysterijs diem obitū sui diuina reuelatione cognoscit. Tum verò publicè summa humilitate ab omnibus contendit, vt ipsi permitteret prius natale solum & propinquos inuicere suos. Quod etsi illis magnum afferret animi dolorem, attamen abiit ille ad suos, obitumque suum iam imminere, illis prædixit. Itaque aduentu suo eos mirum in modum exhilaratos, hoc tristissimo nuncio non medio criter perturbauit. Et ecce dum ille se tanquam somnum capturus, in lectulo reponit, inter psallendum sub officio diuino, extremum halitum efflat, feliciterque commigrat in cælos quinto Calendas Decembris. Tanta autem illic tum suauissimi odoris copia extitit, acsi vniuersi flores verni temporis eum in locum comportati essent. Obitus eius fama velox non modo vrbem, sed orbem compleuit vniuersum. Occurrerunt vndique fideles populo rum cateruæ, certatim cupientes vel operimentum vehiculi eius contingere, eiusmodi contactum salutaris præsidij loco habituræ.

Cap. 11.

Feliciter exit è vitâ.

Adolescèntula quædam è vico, cui * Decimæ vocabulum est, mortua ad sepulcrum deportabatur, cadauere iam in capsâ lignea composito, sed arca ipsa necdum cooptata. Vt autem audierunt illi, qui eam efferebant, voces psallentium, & sacrū corpus beati Episcopi prosequentium, cum lachrymis petierunt, vt feretrum quod gestabāt, super puellæ corpus traheretur. Illi verò ardore fidei incensi, nec dubij de effectu, sanctas eorum preces minimè reijciendas putarunt. Cumque id fieret, quod illi petierant, homines inter se colloquebantur, virum Apostolicum beatum Maximum, cui nunquam diuina gratia defuisset, quanuis naturæ iam persoluisset debitum, tamen vigilijs & meritis viuere. Simul igitur omnes fidissima animi deuotione sese prostrauerunt, proluxè orantes, ac deindè surgètes, cum septies Kyrie eleison clamassent, puellam viderunt rediuiam. Quamobrèm ingens eos terror inuasit, cōmixtimque stupore & gaudio complebantur. Puella, vestibus reiectis funebribus, & alijs induta, populi frequentis adiuncta turmis, publica voce salutis suæ testimonium in sancti Episcopi laudem dicebat his verbis: O beatissima sacerdotis merita. O beatum

Cap. 12.

Mortua puella ad eius exanime corpus reuiuiscit.

R I U S
V I I I
5

virum, vitamque beatam pontificis : qui ut se diuina remuneratione æternum viuere declararet, post mortem, mortuam suscitauit.

Cap. 13.
Sepelitur
sanctū
corpus eius in
ecclesia S.
Petri, quam
ipse extru-
xerat.

Importatum denique est corpus beatissimi antistitis in oppidū Rhegiense, & cum multa celebritate humatum in ecclesia beati * Petri, quam ipse condiderat, que postea ipsius nomine appellata est, ob crebra eius patrocinia : ubi quicquid fidenter petitur, Christo auxiliante obtinetur. Non sit igitur fides dubia, cum sit virtus infinita. Non diū post, cum in sancti viri commemoratione multa referrentur à multis, Caratto subdiaconus, vita sanctissimus, publicè hæc testatus est: Nemo nostrum dubitet, inquit, beatissimum Maximum, de cuius virtutibus tam multa, suggerente veritate, feruntur, cum in mortali degeret corpore, non minus cum Angelis, quam cum hominibus versatum esse. Quem enim nobiscum tenebat humana cōditio, cum beatis spiritibus assiduū exhibebat dignitas meritorum. Quadam nocte, imminente celeberrima beati Andreae solennitate, cum deputatus ego essem, qui ad vigilias extaret, & primo noctis tempore blandus me sollicitum oppressisset somnus, dulces psallentium audiui melodias : moxque excitatus, non sine perturbatione multalesito me proripui, quod putarem me opportunum excitandi tempus neglexisse. Tunc verò longè etiam dulciores, quam humanis possint studijs effici, spiritualium canticorum melodias hausi auribus meis. Continuo igitur ad ipsius * arcis vestibulū suscepto me gradu contuli, atque illic beatissimos Apostolos Petrum & Andream, ad complendam cum sancto Maximo orationem, alternis honoribus se præuenientes ego peccator audiui. Cumque tandem iugi oblatione compulsus beatus Maximus, eos diutius differre non posset, his verbis compleuit officium: Sit gloria Dei benedicta in æternum & in secula seculorum : reliquis respondentibus, Amen. Ego verò perquirendi studio propius accedens, neminem illic videre potui, præter sacratissimum Maximum, prono vultu & corpore in templi pavimento prostratum. Ille autem surgens, meam indigni peccatoris curiositatem his verbis reprahendit : Arduum est humanae fragilitati, sanctorum secreta cognoscere, & temerarium, velle rimari. Audi ergo, quæ tibi præficus ego iam dicturus sum: Ea quæ vidisti & audisti, caue ne eulges. Quocunque enim die id feceris, ex hac luce migrabis. Id vtrum iam euenturum sit, ex Dei pendet arbitrio. Ego quidem excellentis eius virtutis memoriam & testimonium posteritati relinquo, ut nè quis mortalium ignoret, quemadmodum iusti homines sanctorum possint frui commercio & consuetudine. Huic autem narrationi abundè multam conciliauit fidem, quod eodem die subdiaconus ille, sicut ei à beato Maximo prædictū erat, desijt esse in humanis : & quia non potuit viuendi producere terminum, nec mysterium celare voluit.

* verbis

Visio Car-
attonis sub-
diaconi.

S. Maximus
prædicat ei
obitu ipsius

Nos igitur tota deuotione summoque animi studio rogemus omnipotentem Deum, ut beatissimi præfulis huius patrocinio fretis nobis det veniam peccatorum, animumque nostrum à lethalibus vitijs purum semper conferuet is, cui præfens celebramus officium : in quo præstando tales nos exhibeamus præsentia corporum, ut mentes fulgeant lumine charitatis : Præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum cœterno patre & spiritu sancto viuunt & regnant in secula seculorum, Amen.

PSPELLI ORATIO ENCOMIASTICA IN SAN-
CTVM SIMEONEM METAPHRASTEM. HABET VR IN
*ipso Metaphraсте, & in tomis Aloysij. Nos capita
marginum adiecimus.*

27. Nouēbr.
Cap. 1.

Ingeniū &
eloquentia
Simeonis.

Virtutes.

VM & vita & dicendi facultate magnum Simeonem laudare statuerim, cuius per vniuersum orbem terræ est nomen & res gestæ celebratæ, nescio quibusnam verbis vram in eo laudando, vel quidnam dicturus ex omnibus, sufficientem præbebo laudationem. Hic enim vir, non solum erat ornatus eloquentia, & mentem habebat promptissimam ad gignenda præclara cogitata, & linguam tanquam Nili fluentem, non post longum temporis curriculum, sed quotidie riuus scatentem eloquentiæ, & mundantem opportunissimè: sed & morum temperatione, & quod omnes virtutes erat complexus, & quod erat exemplum